

University of Niš
Faculty of Philosophy
18105 Niš · Ćirila i Metodija 2 · P.O. Box 91
Phone +381 18 514 312 · Dean's office: + 381 18 514 311
Fax: +381 18 514 310 · e-mail: info@filfak.ni.ac.rs

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
18105 Ниш · Ћирила и Методија 2 · Пош. фах 91
Телефон-центра: (018) 514 312 · Деканат: (018) 514 311
Факс: (018) 514 310 · имејл: info@filfak.ni.ac.rs

www.filfak.ni.ac.rs

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА И НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА АКАДЕМСКЕ 2019/2020. ГОДИНЕ - ПРОЛЕЋНИ СЕМЕСТАР

Ниш, децембар, 2020.

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА ВРЕДНОВАЊА КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА У ПРОЛЕЋНОМ СЕМЕСТРУ АКАДЕМСКЕ 2019/2020. ГОДИНЕ

I ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

У складу са општим актима попут *Закона о високом образовању, Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа* и појединачних званичних прописа и докумената Филозофског факултета: *Правилника о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета Филозофског факултета, Правилника о обезбеђењу, контроли и унапређењу квалитета* и *Правилника о спровођењу поступка за самовредновање и оцењивање квалитета Филозофског факултета* утврђене су области укључене у поступак самовредновања квалитета. С обзиром на специфичне околности и прелазак на наставу која се током другог семестра академске 2019/2020. године одвијала онлајн путем услед епидемије корона вирусом, вредновање квалитета наставног процеса ове године спроведено је касније, током пријаве испита у септембарском испитном року.

Важно је напоменути и то да је током реализације онлајн наставе Филозофски факултет покренуо иницијативу за вредновање њеног квалитета. Како су студенти директни корисници образовних услуга ове установе, а истовремено и најбољи критичари наставе, пошло се од тога да би сагледавање њихових искустава засигурно могло овој високошколској установи пружити драгоцене инпуте за квалитетнију организацију наставног процеса у онлајн окружењу. Унутар Центра за унапређење квалитета Филозофског факултета приступило се осмишљавању питања и конципирању интерне електронске анкете за студенте. Питања обухваћена анкетом тичала су се одређених сегмената квалитета онлајн наставе и била су усмерена ка добијању повратних информација о: организацији наставе на даљину, ефикасности и ефективности коришћених апликација и платформи од стране наставника и сарадника за реализацију наставе, задовољства/незадовољства студената организацијом онлајн наставе, односно предавања и вежби путем различитих апликација и интернет алата, уоченим предностима и недостатацима онлајн наставе и учења на даљину, оптерећености студената новим захтевима и материјалима за учење, сегментима пружене подршке и елементима у којима је подршка изостала, и низ других питања. Такође, студентима је након сваког ајтема у упитнику остављен простор за коментаре, односно за слободно изношење сопствених мишљења по одређеном питању.

Након два месеца спровођења онлајн наставе приступило се реализацији планираног истраживања те је студентима упућен линк на коме се налазила електронска анкета и којој су могли да приступе без условљавања, односно учешће у овом мини истраживању било је на добровољној основи и анонимно. Намера је била доћи до повратних информација од студената које би биле полазна основа за креирање акционог плана за унапређење квалитета наставе на

даљину у различитим ванредним околностима и ризичним ситуацијама, осмишљавање и разрађивање активности за превазилажење и отклањање уочених баријера, али и спровођења корективних мера тамо где су недоследности детектоване. Кључни резултати добијени овим истраживањем представљени су унутар посебног прилога на крају овог извештаја.

За разлику од истраживања о квалитету онлајн наставе, редовно вредновање квалитета наставног процеса реализованог у пролећном семестру, ове године је спроведено септембра месеца. Као и у претходним евалуацијама коришћен је стандардни онлајн упитник за вредновање квалитета наставног процеса који садржи исказе о кључним елементима ове области и то: квалитета наставе – 8 исказа, квалитета наставног материјала – 4 исказа, објективности оцењивања – 3 исказа, и квалитета наставног особља задуженог за реализацију предавања и вежби – 6 исказа. Кроз петостепену скалу процене студенти су чекирали свој степен слагања са понуђеним исказима.

Значајно је навестити да је партиципација студената у анкетирању обезбеђена и изван Факултета са њихових студентских налога и са било ког уређаја који поседују (десктоп, мобилни телефон, таблет, лаптоп...), што се у варијабилним и епидемиолошки неповољним околностима показало као итекако добро решење. Само активирање анкете преко е-индекса студената током пријаве испита за септембарски испитни рок обавезује их да прво приступе попуњавању анкете, па након тога пријављивању планираних испита. Подаци представљени унутар овог извештаја приказују слику квалитета реализованог наставног процеса у пролећном семестру и добијени су избором адекватних статистичких процедура. Чинило се добрим и упоредити добијене резултате са резултатима из евалуације спеведене претходне академске године. Из тих разлога, као трећи и истовремено интегрални део овог извештаја дат је краћи табеларни упоредни приказ резултата из пролећног семестра академске 2018/2019. и 2019/2020. године.

Сходно резултатима добијеним испитивањем студентских перцепција о квалитету наставног процеса Комисија за унапређење квалитета сачинила је Извештај за наведену област за пролећни семестар академске 2019/2020. године. Актуелна Комисија за унапређење квалитета Факултета формирана је одлуком Наставно-научног већа Филозофског факултета (бр. 485/1-14-2-01) од 25.12.2019. и у свом саставу, поред продекана за наставу (проф. др Гордане Ђигић) који прати њен рад, броји 19 чланова из редова наставног и ненаставног особља, и студената:

1. др Слађана З. Ристић Горгиев, редовни професор (Департман за филозофију)
2. др Бранко Д. Горгиев, редовни професор (Центар за стране језике)
3. др Јелена Ј. Опсеница Костић, ванредни професор (Департман за психологију)
4. др Сузана В. Марковић Крстић, ванредни професор (Департман за социологију)

5. др Марија М. Јовановић, ванредни професор (Департман за педагогију)
6. др Славиша Д. Недељковић, редовни професор (Департман за историју)
7. др Наташа М. Симеуновић Бајић, доцент (Департман за комуникологију и новинарство)
8. др Драгана Р. Јовановић, доцент, управник Центра (Департман за педагогију)
9. др Кристина Р. Митић, доцент (Департман за српски језик и компаративну књижевност)
10. др Татјана Г. Трајковић, доцент (Департман за српски језик)
11. др Ивана М. Миљковић, доцент (Департман за француски језик и књижевност)
12. др Јелена Б. Лепојевић, доцент (Департман за руски језик и књижевност)
13. Владимир Н. Фигар, асистент (Департман за англистику)
14. Невенка В. Јанковић, лектор (Департман за немачки језик и књижевност)
15. Бојана М. Пуцаревић, асистент (Департман за социјалну политику и социјални рад)
16. Александра Г. Ристић, стручни сарадник (Служба за наставу и студентска питања)
17. Марјан Р. Милчић, технички секретар (Центар за унапређење квалитета)
18. Марко М. Сотировић, студент продекан (Департман за социологију)
19. Стефан Д. Николић, студент (Департман за историју)

II РЕЗУЛТАТИ АНКЕТИРАЊА

1. Основне академске студије англистике

Табела 1. Број и проценат студената англистике који су попунили анкету

Основне академске студије англистике	Година студирања	Први пут уписани	Број попуњених упитника
	1	93	70
	2	74	67
	3	55	54
	4	72	63
	Укупно	294	254

Табела 2. Просечне оцене студената англистике према оцењиваним елементима квалитета наставног процеса

Група питања	Просечне оцене студената Департмана за англистику
Искази о квалитету наставе	4.53
Искази о квалитету наставног материјала	4.58
Искази о објективности оцењивања	4.54
Искази о квалитету наставног особља - наставник	4.59
Искази о квалитету наставног особља - сарадник	4.65

Сви показатељи квалитета наставног процеса позитивно су процењени јер имају просечну оценоу већу од 3. Највећу просечну вредност, посматрано од највише према најнижој оценои, према проценама студената Департмана за англистику има елемент квалитет наставног особља, и то сарадници. На друго место према проценама студената наведеног департмана може се сврстати квалитет наставника са нешто нижим просечним вредностима, а на треће место квалитет наставног материјала. Међу најнижим вредностима у односу на друге процењиване елементе квалитета наставног процеса на четвртм месту налази се елемент објективност оцењивања и на последњем (петом месту) квалитет наставе. Генерално гледано, иако су студенти Основних академских студија англистике дали високе оценое свим елементима квалитета наставног процеса, сходно приказаним резултатима може се констатовати да су ипак највише задовољни квалитетом наставног особља (како сарадника, тако и наставника) док су најмање задовољни квалитетом наставе. Такође, пожељно је константно подстицати наставнике и сараднике задужене за реализацију наставе на наведеном студијском програму на постизање још бољих резултата у свим сегментима квалитета наставног процеса.

2. Основне академске студије историје

Табела 3. Број и проценат студената историје који су попунили анкету

	Година студирања	Први пут уписани	Број попуњених упитника
Основне академске студије историје	1	48	27
	2	24	22
	3	11	11
	4	21	21
	Укупно	102	81

Табела 4. Просечне оцене студената историје према оцењиваним елементима квалитета наставног процеса

Група питања	Просечне оцене студената Департмана за историју
Искази о квалитету наставе	4.38
Искази о квалитету наставног материјала	4.44
Искази о објективности оцењивања	4.38
Искази о квалитету наставног особља - наставник	4.41
Искази о квалитету наставног особља - сарадник	4.45

Оцене студената Основних академских студија историје по питању свих вреднованих елемената квалитета наставног процеса крећу се у опсегу од 4.38 до 4.45, што се може видети из Табеле 4. Израчунавањем аритметичких средина свих процењиваних елемената утврђено је да су испитаници овог студијског програма имали нешто већу тенденцију слагања са исказима који се односе на квалитет наставног особља, односно сарадника. Друго место према проценама студената заузима квалитет наставног материјала, док се на трећем месту налази квалитет наставног особља, то јест наставника. Интересантан је податак да се идентичне просечне оцене могу детектовати код објективности оцењивања (4.38) и квалитета наставе (4.38). Дакле, док су студенти историје највише задовољни радом младог наставног кадра, дотле су најмање задовољни методологијом оцењивања наставника и различитим аспектима квалитета наставе. Иако су и најниже оцењени елементи високих просечних оцена, свакако је потребно у наредном периоду и кроз наредне евалуације пратити да ли ће временом доћи до евентуалних промена по питању објективности оцењивања наставника и квалитета наставе, те сходно томе предузимати и евентуалне мере за унапређење наведених елемената квалитета наставног процеса.

3. Основне академске студије комуницирање и односи са јавношћу

Табела 5. Број и проценат студената комуницирања и односа са јавношћу који су попунили анкету

Основне академске студије комуницирање и односи са јавношћу	Година студирања	Први пут уписани	Број попуњених упитника
	1	50	29
	2	44	31
	3	44	41
	4	45	32
	Укупно	183	133

Табела 6. Просечне оцене студената комуницирања и односа са јавношћу према оцењиваним елементима квалитета наставног процеса

Група питања	Просечне оцене студената Департмана за комуницирање и односе са јавношћу
Искази о квалитету наставе	4.54
Искази о квалитету наставног материјала	4.65
Искази о објективности оцењивања	4.62
Искази о квалитету наставног особља - наставник	4.62
Искази о квалитету наставног особља - сарадник	4.68

Прегледом добијених резултата из Табеле 6 може се установити да се опсег оцена студената Департмана за комуницирање и односе са јавношћу према свим процењиваним елементима крећу од 4.54 до 4.68. Највише просечне оцене студенти наведеног Департмана приписали су квалитету младих сарадника. Након овог елемента према проценама студената следи квалитет наставног материјала. Интересантан је податак што се на трећем месту налазе два елемента према евалуацијама студената: објективност оцењивања и квалитет наставног особља, односно наставника јер су овде идентичне просечне вредности детектоване. Резултати из табеле указују да се на последњем месту налази квалитет наставе. Могло би се закључити да је као и у случају претходно анализираних елемената квалитета наставног процеса на другим анализираним студијским програмима, и на овом програму високо вреднован рад сарадника у настави, док се иако високих оцена ипак извештан степен незадовољства студената (у односу на друге вредноване елементе) може приметити код исказа који се тичу интерактивности наставе, поштовања планова рада по предметима, упознатости са садржајем предмета, односно самог квалитета наставе.

4. Основне академске студије новинарства

Табела 7. Број и проценат студената новинарства и односа са јавношћу који су попунили анкету

Основне академске студије новинарства	Година студирања	Први пут уписани	Број попуњених упитника
	1	50	32
	2	42	31
	3	38	30
	4	36	31
	Укупно	166	124

Табела 8. Просечне оцене студената новинарства према оцењиваним елементима квалитета наставног процеса

Група питања	Просечне оцене студената Департмана за новинарство
Искази о квалитету наставе	4.56
Искази о квалитету наставног материјала	4.62
Искази о објективности оцењивања	4.58
Искази о квалитету наставног особља - наставник	4.60
Искази о квалитету наставног особља - сарадник	4.64

Испитаници са Основних академских студија новинарство дали су релативно високе просечне оцене свим показатељима квалитета наставног процеса. Уочава се да највећу просечну вредност међу процењиваним елементима има рад сарадника и то 4.64. Даљим посматрањем израчунатих вредности уочава се да следеће место заузима квалитет наставног материјала, и то 4.62. Такође, високо је процењен и квалитет рада наставника (4.60) који у овом случају заузима треће место. Објективност оцењивања према израчунатим просечним оценама је на четвртном месту. Премда високих вредности, у односу на друге процењиване елементе квалитет наставе има најнижу просечну оцену према проценама студената Департмана за новинарство. Дакле, уочљиво је задовољство студената радом сарадника и квалитетом наставног материјала али је нешто мање задовољства примећује код самог квалитета наставе. Премда ово не спада у „алармантан“ податак, футуристички посматрано вредно је пратити и надаље могуће промене статуса овог елемента, што је могуће кроз упоредну анализу са резултатима евалуације у наредној академској години у истом семестру.

5. Основне академске студије немачког језика и књижевности

Табела 9. Број и проценат студената немачког језика и књижевности који су попунили анкету

Основне академске студије немачког језика и књижевности	Година студирања	Први пут уписани	Број попуњених упитника
	1	31	14
	2	22	19
	3	-	-
	4	-	-
	Укупно	53	33

Табела 10. Просечне оцене студената немачког језика и књижевности према оцењиваним елементима квалитета наставног процеса

Група питања	Просечне оцене студената Департмана за немачки језик и књижевност
Искази о квалитету наставе	4.50
Искази о квалитету наставног материјала	4.57
Искази о објективности оцењивања	4.51
Искази о квалитету наставног особља - наставник	4.52
Искази о квалитету наставног особља - сарадник	4.62

Израчунавањем аритметичких средина свих процењиваних елемената квалитета наставног процеса од стране студената најмлађег студијског програма на Филозофском факултету у Нишу може се уочити да се просечне оцене крећу у распону од 4.50 до 4.62. Наиме, студенти Основних академских студија немачког језика и књижевности највише се слажу са исказима који се односе на квалитет рада младог наставног кадра, то јест сарадника што се може уочити из високе просечне оцене од 4.62. Одмах након овог елемента следи оцена квалитета наставног материјала (4.57). Недалеко иза овог елемента по просечним вредностима следи квалитет наставника и објективност оцењивања. Најниже вредности читавају се код квалитета наставе. Ова три последња елемента према својим резултатима разликују се за 0.1. Ако се узме у обзир да је ово ноформирани Департман, и ако се узму у обзир наведене просечне оцене свих процењиваних елемената, могло би се констатовати да су Филозофски факултет, као и наставници и сарадници наведеног Департмана уложили извесне напоре да студентима осигурају ефикасну и ефективну реализацију наставног процеса. Јасно је да са овом праксом треба наставити и убудуће интензивније радити на потенцијалним местима за побољшања.

6. Основне академске студије педагогије

Табела 11. Број и проценат студената педагогије који су попунили анкету

	Година студирања	Први пут уписани	Број попуњених упитника
Основне академске студије педагогије	1	51	44
	2	44	37
	3	43	43
	4	38	21
	Укупно	176	145

Табела 12. Просечне оцене студената педагогије према оцењиваним елементима квалитета наставног процеса

Група питања	Просечне оцене студената Департмана за педагогију
Искази о квалитету наставе	4.60
Искази о квалитету наставног материјала	4.66
Искази о објективности оцењивања	4.64
Искази о квалитету наставног особља - наставник	4.68
Искази о квалитету наставног особља - сарадник	4.68

Резултати приказани у Табели 12 указују да се просечне вредности процењиваних елемената квалитета наставног процеса од стране студената Основних академских студија педагогије протежу у опсегу од 4.60 до 4.68. Специфичност добијених резултата огледа се у томе што су студенти наведеног студијског програма највише оцене дали квалитету наставног особља, како наставника тако и сарадника. Код ова два елемента утврђене су идентичне просечне оцене (4.68). Недалеко за овим вредностима могу се уочити и резултати везани за исказе који се тичу квалитета наставног материјала. Нешто ниже просечне оцене приметне су у процени објективности оцењивања, док су најнижи степен слагања у односу на све процењиване елементе студенти изразили код квалитета наставе (4.60). Другим речима, студенти Департмана за педагогију високо вреднују наставнике и сараднике ангажоване на извођењу предавања и вежби на овом студијском програму, и иако високо вреднују квалитет наставе ипак је овај елемент квалитета наставног процеса међу свим испитиваним елементима најниже оцењен на програму. С обзиром на природу области, као и на дугогодишњи рејтинг високо оцењиваног наставног процеса на овом програму, свакако да се извесна побољшања убудуће могу имплементирати ради постизања што квалетније и делотворније наставе, те је пожељно наставнике и сараднике наведеног програма консултовати о расположивим могућностима за деловање и јачање наставног процеса у свим елементима вредновања квалитета.

7. Основне академске студије психологије

Табела 13. Број и проценат студената психологије који су попунили анкету

	Година студирања	Први пут уписани	Број попуњених упитника
Основне академске студије психологије	1	94	85
	2	85	82
	3	74	74
	4	85	82
	Укупно	338	323

Табела 14. Просечне оцене студената психологије према оцењиваним елементима квалитета наставног процеса

Група питања	Просечне оцене студената Департмана за психологије
Искази о квалитету наставе	4.61
Искази о квалитету наставног материјала	4.68
Искази о објективности оцењивања	4.62
Искази о квалитету наставног особља - наставник	4.64
Искази о квалитету наставног особља - сарадник	4.69

Израчунавањем аритметичких средина приказаних у Табели 14 (које се крећу у опсегу од 4.61 до 4.69) утврђено је да су студенти Основних академских студија психологије имали нешто вишу тенденцију слагања са ставкама које се односе на квалитет сарадника задужених за извођење вежби на овом програму. Говорећи о избору ставки према којима су студенти имали за „нијансу“ нижи степен слагања издвајају се оне које описују квалитет наставног материјала. Дакле, као два најважнија елемента квалитета наставног процеса на овом студијском програму према добијеним резултатима могу се узети квалитет сарадника и квалитет наставног материјала. Надаље, приметна је и нешто ниша тенденција слагања испитаника са исказима који се односе на квалитет рада наставника (4.64) и објективност оцењивања (4.62). Међу свим вреднованим елементима (гледано од највише према најмањој добијеној вредности), има квалитет наставног материјала према проценама студената. Генерално посматрано, сви показатељи квалитета наставног процеса на Основним академским студијама психологије одлично су процењени и нису забрињавајући јер имају најмању просечну оцену 4.61. Пожељно је наставити са оваквом праксом и надаље као и код осталих студијских програма инвестирати напоре за потенцијална унапређења у области квалитета наставног процеса. Добро би било израдити посебан план активности који би се имплементирао током наредне академске године па упоредити добијене резултате и утврдити да ли постоје разлике пре и после њихове имплементације.

8. Основне академске студије руског језика и књижевности

Табела 15. Број и проценат студената руског језика и књижевности који су попунили анкету

Основне академске студије руског језика и књижевности	Година студирања	Први пут уписани	Број попуњених упитника
	1	19	14
	2	16	15
	3	5	5
	4	10	10
	Укупно	50	44

Табела 16. Просечне оцене студената руског језика и књижевности према оцењиваним елементима квалитета наставног процеса

Група питања	Просечне оцене студената Департмана за руски језик и књижевност
Искази о квалитету наставе	4.40
Искази о квалитету наставног материјала	4.45
Искази о објективности оцењивања	4.44
Искази о квалитету наставног особља - наставник	4.44
Искази о квалитету наставног особља - сарадник	4.34

Из горе приказане табеле приметно је да се просечне оцене студената Департмана за руски језик и књижевност у односу на све евалуиране елементе квалитета наставног процеса крећу у распону од 4.34 до 4.45. Студенти Основних академских студија руског језика и књижевности највише су задовољни квалитетом наставног материјала који им је расположив. Ипак, наведена табела приказује и извесне карактеристичне резултате. Такви се могу детектовати код процена објективности оцењивања и квалитета наставног особља, то јест наставника. Ови елементи имају идентичне просечне оцене (4.44). Како се елемент оцењивања директно везује за наставника, овакав резултат не би требало да буде изненађујућ. Недалеко за овим елементима према проценама испитаника са овог студијског програма јесте квалитет наставе. За разлику од осталих до сада анализираних студијских програма на којима је квалитет сарадника високо вреднован и заузимао прво место, према добијеним резултатима овај елемент квалитета наставног процеса налази се на последњем месту, односно добио је најниже оцене у односу на све процењиване елементе. Дакле, док су студенти Департмана за руски језик и књижевност највише задовољни квалитетом наставног материјала дотле извесно незадовољство изражавају различитим елементима који се односе на рад сарадника. Премда је изражена оцена квалитета рада сарадника међу високим (4.34) ипак се чини

адекватним пратити даљи ток и резултате будућних евалуација. Такође, педагошки и психолошки посматрано, и узимајући у обзир да је ово студијски програм на који се не уписује велики број студената (максимум 20 годишње), извођење вежби са овако малом групом студената требало да даје боље резултате. Ово посебно долази до изражаја и када се узме у обзир да се ради о млађем наставном кадру. Дакле, одређене мере могуће је и пожељно предузети, подстаћи наставни кадар на бољу и сврсисходнију кооперацију и комуникацију са студентима што би у „најмању руку“ резултирало и бољим резултатима.

9. Основне академске студије социјалне политике и социјалног рада

Табела 17. Број и проценат студената социјалне политике и социјалног рада који су попунили анкету

Основне академске студије социјалне политике и социјалног рада	Година студирања	Први пут уписани	Број попуњених упитника
	1	50	45
	2	45	41
	3	49	43
	4	22	20
	Укупно	166	149

Табела 18. Просечне оцене студената социјалне политике и социјалног рада према оцењиваним елементима квалитета наставног процеса

Група питања	Просечне оцене студената Департмана за социјалну политику и социјални рад
Искази о квалитету наставе	4.37
Искази о квалитету наставног материјала	4.43
Искази о објективности оцењивања	4.41
Искази о квалитету наставног особља - наставник	4.43
Искази о квалитету наставног особља - сарадник	4.42

Резултати наведени у Табели 18 указују да се просечне оцене процењиваних елемената квалитета наставног процеса на Департману за социјалну политику и социјални рад крећу у опсегу од 4.37 до 4.43. Приказани резултати су релативно задовољавајући за студијски програм за који у последње време влада изражено интересовање а који је акредитован 2016. године и спада у ред млађих програма Филозофског факултета. Занимљиви су идентични резултати који спадају у ред највиших оцена а које су студенти који похађају наведени програм дали квалитету наставног материјала и квалитету рада наставника. Ова два елемента према проценама студената по квалитету су на првом месту. Након њих следи оцена квалитета рада сарадника, и недалеко за њим и објективност оцењивања.

Најниже просечне оцене, а може се рећи и мање задовољство, студенти су изразили у проценама квалитета наставе (4.37). Како се ради о младом студијском програму, сагледавањем добијених резултата, као и обухватнијом анализом исказа којима су описани најниже оцењени елементи отварају се могућности за одређена деловања у циљу побољшања истих али и целокупног квалитета наставног процеса на наведеном програму.

10. Основне академске студије социологије

Табела 19. Број и проценат студената социологије који су попунили анкету

Основне академске студије социологије	Година студирања	Први пут уписани	Број попуњених упитника
	1	50	38
	2	30	28
	3	16	16
	4	24	22
	Укупно	122	104

Табела 20. Просечне оцене студената социологије према оцењиваним елементима квалитета наставног процеса

Група питања	Просечне оцене студената Департмана за социологију
Искази о квалитету наставе	4.72
Искази о квалитету наставног материјала	4.77
Искази о објективности оцењивања	4.76
Искази о квалитету наставног особља - наставник	4.76
Искази о квалитету наставног особља - сарадник	4.74

Оцене студената студијског програма за социологију приказане у Табели 18 су изузетне и крећу се у оквирима између 4.72 и 4.77 према свим процењиваним елементима квалитета наставног процеса. Унутар представљених резултата највише просечне оцене установљене су у проценама квалитета наставног материјала. Нешто нижи и карактеристични резултати читавају се код два елемента: објективност оцењивања и квалитет наставног особља, односно наставника. Ова два елемента деле друго место према израженим просечним вредностима. На треће место према проценама студената Основних академских студија социологије може се сврстати квалитет рада сарадника, што и у овом случају као и у случају Департмана за руски језик и књижевност представља специфичност у односу на друге оцењиване департмане где је овај елемент на првом месту. Међутим, узимајући у обзир да је ово висока просечна оцена (4.74) свако поређење са резултатима других студијских програма беспредметно је не само према оцени него и према месту које заузима у односу на остале

процењиване елементе квалитета наставног процеса како других програма, тако и унутар овог програма. Напошетку, студенти Департмана за социологију најнижи степен слагања демонстрирали код исказа који се односе на квалитет наставе. Дакле, док су студенти социологије највише задовољни квалитетом понуђеног наставног материјала неосетно су мање задовољни свим елементима квалитета наставе. Свакако, наставнике и сараднике који су директно задужени за квалитет наставног процеса треба и даље оснаживати у циљу одржавања изузетних резултата.

11. Основне академске студије србистике

Табела 21: Број и проценат студената србистике који су попунили анкету

	Година студирања	Први пут уписани	Број попуњених упитника
Основне академске студије србистике	1	46	36
	2	34	34
	3	37	36
	4	47	45
	Укупно	164	151

Табела 22. Просечне оцене студената србистике према оцењиваним елементима квалитета наставног процеса

Група питања	Просечне оцене студената Департмана за србистику
Искази о квалитету наставе	4.67
Искази о квалитету наставног материјала	4.72
Искази о објективности оцењивања	4.69
Искази о квалитету наставног особља - наставник	4.73
Искази о квалитету наставног особља - сарадник	4.76

У Табели 22 приказане су просечне оцене показатеља квалитета наставног процеса а које су процењивали студенти Основних академских студија србистике. Опсег наведених вредности аритметичких средина креће се од 4.67 до 4.76 што су изузетни резултати. Прво место према приказаним резултатима, а посматрано од највећих према најмањим вредностима, према проценама студената заузимају искази који се односе на квалитет младог наставног кадра, односно сарадника у настави. Нешто ниже оцене (и друго место) студенти су приписали и другој категорији наставног особља, односно наставницима. Дакле, као два најважнија сегмента квалитета наставног процеса према испитаницима са србистике могли би се издвојити како рад сарадника тако и рад наставника. Недалеко за вредностима ова два елемента, истичу се и резултати студентских процена исказа који се односе на квалитет наставног материјала. Напошетку, вредности

израчунатих аритметичких средина говоре у прилог најмањег задовољства студената србистике објективношћу оцењивања (четврто место) и квалитетом наставе (пето место). Како су сви процењивани елементи добили високе оцене, и то не мање од 4.67 могло би се рећи да је за сада потребно надаље само пратити даље спровођење наставног процеса на Департману за србистику и констатно охрабривати наставни кадар да овај статус и убудуће одржи.

12. Основне академске студије филозофије

Табела 23. Број и проценат студената филозофије који су попунили анкету

Основне академске студије филозофије	Година студирања	Први пут уписани	Број попуњених упитника
	1	28	13
	2	14	9
	3	12	12
	4	3	3
	Укупно	57	37

Табела 24. Просечне оцене студената филозофије према оцењиваним елементима квалитета наставног процеса

Група питања	Просечне оцене студената Департмана за филозофију
Искази о квалитету наставе	4.41
Искази о квалитету наставног материјала	4.50
Искази о објективности оцењивања	4.49
Искази о квалитету наставног особља - наставник	4.51
Искази о квалитету наставног особља - сарадник	4.41

Средње вредности аритметичких средина према процењиваним елементима квалитета наставног процеса на студијском програму филозофије приказане су у Табели 24, и крећу се у распону од 4.41 до 4.51. Иако се из представљених резултата могу уочити високе оцене свих вреднованих елемената треба имати у виду и чињеницу да се на Основне академске студије филозофије не уписује велики број студената као у случају већине студијских програма на Филозофском факултету у Нишу, те су можда управо из тог разлога очекиване оцене које се крећу изнад 4.5. јер је са мањим бројем студената могуће квалитетније радити. Студенти филозофије имају веће склоности да високо вреднују исказе који се односе на квалитет наставног особља, тачније наставника који реализују предавања на овом студијском програму. С тим у вези, према проценама студената овај елемент квалитета наставног процеса налази се на првом месту. На другом месту према резултатима евалуације студената налази се квалитет наставног материјала. Нешто нижа израчуната аритметичка средина, а тиме и

треће место може се запазити код процене елемента објективност оцењивања. Надаље, четврто место, и најниже утврђене али идентичне вредности припадају елементима који се односе на квалитет рада сарадника и квалитет наставе. Дакле, студенти филозофије су од свих евалуираних елемената квалитета наставног процеса највише задовољни наставницима док су са друге стране у најмањој мери задовољни сарадницима и квалитетом наставе. Изложене резултате треба анализирати са извесном опрезношћу, јер као што је већ споменуто због броја студената који похађају овај студијски програм очекивани су бољи резултати. Управо из тих разлога, можда би будућа настојања Центра за унапређење квалитета Филозофског факултета требала да буду усмерена ка иницирању чвршће сарадње између чланова Центра и представника Департмана за филозофију ради заједничког осмишљавања активности које би се спровеле на студијском програму а чији би превасходни циљ био достизање жељених резултата квалитета наставног процеса, превасходно рада сарадника и реализације наставе. Као што је речено, иако се овде говори о релативно високим просечним оценама, извесна побољшања су могућа и пожељна.

13. Основне академске студије француског језика и књижевности

Табела 25. Број и проценат студената француског језика и књижевности који су попунили анкету

Основне академске студије француског језика и књижевности	Година студирања	Први пут уписани	Број попуњених упитника
	1	27	15
	2	10	9
	3	15	14
	4	19	16
	Укупно	71	54

Табела 26. Просечне оцене студената француског језика и књижевности према оцењиваним елементима квалитета наставног процеса

Група питања	Просечне оцене студената Департмана за француски језик и књижевност
Искази о квалитету наставе	4.72
Искази о квалитету наставног материјала	4.78
Искази о објективности оцењивања	4.67
Искази о квалитету наставног особља - наставник	4.73
Искази о квалитету наставног особља - сарадник	4.77

Сви показатељи квалитета наставног процеса на студијском програму француски језик и књижевност оцењени су високим оценама. Вредности аритметичке средине гледано од најниже до највише крећу се у опсегу од 4.67 до 4.78. Овакви резултати су више него похвални посебно ако се има у виду да овај студијски програм не уписује велики број студената па је логично и очекивано да рад мањом групом студената даје боље резултате. Највишу просечну вредност (4.78) у овој групи показатеља према проценама испитиваних студената основних академских студија француског језика и књижевности има квалитет наставног материјала. Скоро у „стопу“ га прати и показатељ квалитета наставног особља, тачније сарадника (4.77) задужених за извођење вежби на наведеном програму. Нешто више просечне вредности добили су наставници који реализују предавања (4.73) и процене квалитета наставе (4.72). Уочљиво је да су студенти од свих процењиваних елемената, најнижу оцену дали објективности оцењивања. Иако се делом може говорити о скептицизму студената у односу на методологију вредновања њиховог рада и залагања. Ови резултати се донекле занемарљиви из више разлога. Неки од њих могу се приписати малом броју исказа којима се вреднује овај елемент квалитета наставног процеса (само 3 исказа) те и мањем броју студената који похађају овај студијски програм. Такође, оцена овог елемента је ипак висока (4.67) те није забрињавајућа нити захтева посебна деловања на том пољу. Важно је сугерисати представницима Департмана за француски језик и књижевност да наставе са оваквом ефикасном и ефективном политиком рада.

III РЕЗИМИРАЊЕ И АНАЛИЗА РЕЗУЛТАТА ПО ПРОЦЕЊИВАНИМ ОБЛАСТИМА

Узимајући у обзир крајње оцене сваког појединачног вреднованог елемента квалитета наставног процеса на нивоу свих студијских програма а посматрано од највише до најниже приказане вредности, могло би се констатовати да се оне крећу у опсегу од 4.60 до 4.23. Овакви резултати указују да су студенти свих студијских програма на основним академским студијама Филозофског факултета у Нишу генерално веома задовољни свим процењиваним елементима квалитета наставног процеса. Разлике међу добијеним вредностима просечних оцена могу се приказати и међу испитивањем обухваћених Департмана те и на тај начин продискутовати, али истовремено могу се поредити и са резултатима евалауције из истог семестра претходне академске године, те детектовати евентуална одступања. Ипак, треба бити опрезан при тумачењу добијених оцена јер увек постоји сумњичавост у објективност испитаника, могућност постојања неискрености по одређеним питањима и давања високих оцена појединим елементима услед страха од откривања идентитета кроз неку дубљу анализу или пак резервисаност студената по питању потпуне анонимности анкете. Томе се могу придодати неретке ситуације да мали број студената (некада само 1 до 5) похађају један изборни предмет и високо га оцењују па оваква оцена свих елемената квалитета наставног процеса утиче на коначну (сумарну) оцену неког елемента и увећава јој вредност. Такође, и насумично чекирање одговора (редно, цик цак, иста висока оцена за све исказе) може довести у питање валидност анкете а она ипак уђе у крајњи резултат. Истовремено, поједини елементи процењују се на основу малог броја исказа у односу на друге што опет може довести у питање објективитет добијене коначне оцене па самим тим и адекватне интерпретације добијених резултата. Све ове факторе треба имати у виду приликом интерпретације добијених резултата. Из тих разлога Факултет заједно са представницима студената и студентским парламентом стално разматра могућности да се ови евентуални ризици превазиђу кроз дефинисање и разраду модела правовременог и систематског информисања студената о анонимности анкетирања студената и оснаживања за што објективнијим исказивањем ставова.

ПРОЦЕНЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВЕ

Табела 27. Процене квалитета наставе по Департманима

Квалитет наставе: Просечне оцене по Департманима 2019/2020.		Квалитет наставе: Просечне оцене по Департманима 2018/2019.		Разлике у две евалуације
Англистика	4.53	Англистика	4.47	↑ 4.53:4.47
Историја	4.38	Историја	4.14	** ↑ 4.38:4.14
Комуницирање и односи с јавношћу	4.54	Комуницирање и односи с јавношћу	4.35	↑ 4.54:4.35
Новинарство	4.56	Новинарство	4.34	↑ 4.56:4.34
Немачки језик и књижевност	4.50	Немачки језик и књижевност	4.68	* ↓ 4.50:4.68
Педагогија	4.60	Педагогија	4.19	** ↑ 4.60:4.19
Психологија	4.61	Психологија	4.62	↓ 4.61:4.62
Руски језик и књижевност	4.40	Руски језик и књижевност	4.33	↑ 4.40:4.33
Социјална политика и социјални рад	4.37	Социјална политика и социјални рад	4.21	↑ 4.37:4.21
Социологија	4.72	Социологија	4.72	↔ 4.72:4.72
Србистика	4.67	Србистика	4.63	↑ 4.67:4.63
Филозофија	4.41	Филозофија	4.42	↓ 4.41:4.42
Француски језик и књижевност	4.72	Француски језик и књижевност	4.75	↓ 4.72:4.75
Укупна просечна оцена квалитета наставе:	4.54	Укупна просечна оцена квалитета наставе:	4.45	↑ 4.54:4.45

* Црвеном бојом означене су по две до три највише вредности просечних оцена квалитета наставе а зеленом бојом најниже.

* Црвеном бојом означене су три највише вредности просечних оцена квалитета наставе а зеленом бојом најниже.

* департмани са негативним осцилацијама у две евалуације

** департмани са позитивним осцилацијама у две евалуације

Овај елемент квалитета наставног процеса студенти су евалуирали кроз следеће исказе: 1. Предзнање које сам имао/ла је било довољно за праћење наставе; 2. Студенти су на време упознати са садржајем/програмом предмета и начином оцењивања; 3. Наставне целине (садржај предмета) су добро осмишљене; 4. Облици извођења наставе (предавања, вежбе, пракса, семинари, пројекти...) одговарају садржају предмета; 5. Опрема и техничка подршка одговарају облицима наставе; 6. Наставни садржаји омогућују стицање адекватних нивоа знања; 7. Оптерећење студената на предмету је у складу са додељеним ЕСПБ бодовима; 8. Настава је интерактивна и укључује примере из праксе.

Сходно резултатима приказаним у Табели 27, може се уочити да највиша просечна оцена добијена на основу процена студената о квалитету наставе

износи 4.72 на Департману за француски језик и књижевност и Департману за социологију. Ова два департмана су на првом месту према вредностима просечних оцена јер су оне идентичне. Такође у групи департмана са високим просечним оценама квалитета наставе налазе се и Департман за србистику, Департман за психологију и Департман за педагогију. Најниже просечне оценое истог овог елемента могу се идентификовати у проценама студената Департмана за социјалну политику и социјални рад, Департмана за историју и Департмана за руски језик и књижевност. Поред њих, ниже просечне оценое читавају се и код Департмана за филозофију. Све остале оценое износе преко 4.50. Сумарно гледано, укупна просечна оцена квалитета наставе свих департмана износи 4.54.

Када се упореде резултати квалитета наставе из ове академске године са истима из претходне академске године примећују се извесне разлике а посматрано по департманима. Пад оцена, а тиме и квалитета наставе највише је уочљив на Департману за немачки језик и књижевност. Иако је код наведеног департмана оцена у односу на претходни период евалуације нижа, она ипак спада у високе оценое генерално гледано (4.5). Свакако, дубљом анализом исказа којима се описује квалитет наставе може се уочити којим сегментом су студенти мање задовољни па сходно томе и позвати представнике Департмана за немачки језик и књижевност на ревидирање приступа настави како би се она учинила успешнијом и за студенте учинковитијом.

Надаље, поређењем резултата из две академске године може се приметити да је квалитет наставе прилично унапређен код већине студијских програма, а судећи по приказаним оценама најизраженија побољшања уочљива су код Департмана за педагогију и Департмана за историју. Потребно је подржати наставнике и сараднике наведених департмана да са оваквом праксом наставе и надаље али и да примене још бољи и квалитетнији приступ настави у циљу њеног побољшања. Занимљиво је споменути и праксу Департмана за социологију за одржавањем високог квалитета наставе што се може приметити из истих оцена добијених у пролећном семестру у две последње евалуације.

ПРОЦЕНЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ МАТЕРИЈАЛА

Табела 28. Процене квалитета наставног материјала по Департманима

Квалитет наставног материјала: Просечне оцене по Департманима 2019/2020.		Квалитет наставног материјала: Просечне оцене по Департманима 2018/2019.		Разлике у две евалуације
Англистика	4.58	Англистика	4.52	↑ 4.58:4.52
Историја	4.44	Историја	4.22	↑ 4.44:4.22
Комуницирање и односи с јавношћу	4.65	Комуницирање и односи с јавношћу	4.38	** ↑ 4.65:4.38
Новинарство	4.62	Новинарство	4.38	** ↑ 4.62:4.38
Немачки језик и књижевност	4.57	Немачки језик и књижевност	4.71	* ↓ 4.57:4.71
Педагогија	4.66	Педагогија	4.24	** ↑ 4.66:4.24
Психологија	4.68	Психологија	4.67	↑ 4.68:4.67
Руски језик и књижевност	4.45	Руски језик и књижевност	4.35	↑ 4.45:4.35
Социјална политика и социјални рад	4.43	Социјална политика и социјални рад	4.27	** ↑ 4.43:4.27
Социологија	4.77	Социологија	4.76	↑ 4.77:4.76
Србистика	4.72	Србистика	4.68	↑ 4.72:4.68
Филозофија	4.50	Филозофија	4.46	↑ 4.50:4.46
Француски језик и књижевност	4.78	Француски језик и књижевност	4.78	↔ 4.78:4.78
Укупна просечна оцена квалитета наставног материјала:	4.60	Укупна просечна оцена квалитета наставног материјала:	4.49	↑ 4.60:4.49

* Црвеном бојом означене су три највише вредности просечних оцена квалитета наставе а зеленом бојом најниже.

* департмани са негативним осцилацијама у две евалуације

** департмани са позитивним осцилацијама у две евалуације

Квалитет наставног процеса процењиван је преко 4 исказа: 1. Наставник и сарадник примењују литературу наведену у спецификацији предмета; 2. Литературом је обухваћена целокупна испитна материја; 3. Наставни материјал је доступан; и 4. Наставни материјал је јасан, разумљив и технички добро урађен.

У погледу овог елемента, резултати представљени у Табели 28 говоре у прилог томе да се његове просечне оцене посматрано од највише оцене ка најнижим крећу се у опсегу од 4.78 до 4.43. У групи департамана са највишим резултатима поред Департамана за француски језик и књижевност, налазе и Департман за социологију и Департман за србистику. Са друге стране, најниже оцене квалитета наставног материјала могу се идентификовати код Департамана за социјалну политику и социјални рад, Департамана за историју и Департамана за руски језик и књижевност. Дакле, студенти социјалне политике и социјалног рада

најмање задовољства исказују квалитетом наставног материјала у односу на студенте других департмана. Код осталих департмана, вредности просечних оцена износе преко 4,50. Укупна просечна оцена квалитета наставног материјала на свих 13 департмана износи 4.60.

Поређењем са резултатима о квалитету наставног материјала из истог семестра претходне академске године може се уочити знатан пад оцена код Департмана за немачки језик и књижевност. Генерално гледано, овде се ради о младом студијском програму за који је теже у односу на друге студијске програме набавити одмах уџбенике и приручнике у смислу да неретко тај процес уме да потраје. Библиотека специјално опремљена за овај студијски програм је у припреми а до тада наставници и сарадници користе тренутно доступне уџбенике а неретко и сопствене изворе како би студентима обезбедили материјале за рад и учење. Можда би решење могло да се тренутно пронађе и у адекватном упућивању студената на додатне изворе које могу користити и који су им расположиви за савлађивање предвиђених садржаја. Свакако, кроз квалитативне анализе би требало идентификовати узроке овако великих осцилација у односу на претходну евалуацију како би се добио јаснији увид у наставни материјал.

Када се посматрају промене у смислу одређених побољшања у две последње евалуације иако присутне на свих преосталих 12 департмана ипак су оне најочигледније на четири Департмана – педагогији, комуницирању и односима са јавношћу, новинарству и социјалној политици и социјалном раду. Могло би се констатовати да су наставници и сарадници наведених департмана инвестирали извесне напоре у иновирање наставних материјала за рад и учење што је резултирало већим, позитивним осцилацијама у односу на исти период у претходној академској години. Са оваквим трендом требало би наставити и надаље али и примерним поређењем указати и другим департманима да су овакве промене итекако могуће и пожељне.

ПРОЦЕНЕ ОБЈЕКТИВНОСТИ ОЦЕЊИВАЊА

Табела 29. Процене објективности оцењивања по Департманима

Објективност оцењивања: Просечне оцене по Департманима 2019/2020.		Објективност оцењивања: Просечне оцене по Департманима 2018/2019.		Разлике у две евалуације
Англистика	4.54	Англистика	4.46	↑ 4.54:4.46
Историја	4.38	Историја	4.12	** ↑ 4.38:4.12
Комуницирање и односи с јавношћу	4.62	Комуницирање и односи с јавношћу	4.30	** ↑ 4.62:4.30
Новинарство	4.58	Новинарство	4.35	** ↑ 4.58:4.35
Немачки језик и књижевност	4.51	Немачки језик и књижевност	4.64	* ↓ 4.51:4.64
Педагогија	4.64	Педагогија	4.22	** ↑ 4.64:4.22
Психологија	4.62	Психологија	4.63	↓ 4.62:4.63
Руски језик и књижевност	4.44	Руски језик и књижевност	4.35	↑ 4.44:4.35
Социјална политика и социјални рад	4.41	Социјална политика и социјални рад	4.24	** ↑ 4.41:4.24
Социологија	4.76	Социологија	4.74	↑ 4.76:4.74
Србистика	4.69	Србистика	4.64	↑ 4.69:4.64
Филозофија	4.49	Филозофија	4.39	↑ 4.49:4.39
Француски језик и књижевност	4.67	Француски језик и књижевност	4.76	↓ 4.67:4.76
Укупна просечна оцена објективности оцењивања:	4.56	Укупна просечна оцена објективности оцењивања:	4.44	↑ 4.56:4.44

* Црвеном бојом означене су три највише вредности просечних оцена квалитета наставе а зеленом бојом најниже.

* Црвеном бојом означене су три највише вредности просечних оцена квалитета наставе а зеленом бојом најниже.

* департмани са негативним осцилацијама у две евалуације

** департмани са позитивним осцилацијама у две евалуације

Процена објективности оцењивања вршена је преко само 3 исказа: 1. Рад студента се прати и оцењује током наставе; 2. Оцењивање наставника током наставе и на завршном испиту је професионално и у складу са дефинисаним критеријумима; 3. Наставник кроз оцењивање вреднује разумевање и способност примене знања, као и аналитичко мишљење.

Посматрано силазном путањом од највиших ка најнижим вредностима оцене објективности оцењивања крећу се од 4.76 ка 4.38. Из групе департмана са највишом оценом овог елемента предњаче Департман за: социологију, србистику и француски језик и књижевност. Наспрам њих стоје најниже оцене објективности оцењивања и то на департманима за историју, социјалну политику и социјални рад и руски језик и књижевност. Укупна просечна оцена објективности оцењивања износи 4.56.

Компарацијом оцена о објективности оцењивања у две претходне евалуације у истом семестру могу се приметити одређене промене. Негативне промене детектују се код Департмана за немачки језик и књижевност, односно студенти основних академских студија немачког језика и књижевности су најмање задовољни објективношћу оцењивања. Иако је оцена овог елемента генерално гледано висока и на задовољавајућем нивоу, и овде би се могао направити простор за одређенију и савеснију примену критеријума и захтева у вредновању знања студената, а начин и форме оцењивања студентима треба да буду познате и предочене на самом почетку семестра. Свакако, треба имати у виду да је овај елемент квалитета наставног процеса оцењиван само кроз три исказа те и да је зарад добијања реалније слике у аспект оцењивања нужно ови листу исказа проширити.

Позитивне промене приметне су код већине Департмана, а најизраженије су код педагогије, историје, комуницирања и односа са јавношћу, новинарства и социјалне политике и социјалног рада. То говори у прилог томе да је наставно особље наведених департмана у последње време више пажње посветило овом значајном аспект квалитета наставног процеса, те и применило нове принципе и стратегије вредновања рада студената и њихове пролазности на испитима.

ПРОЦЕНЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ ОСОБЉА - НАСТАВНИК

Табела 30. Процене квалитета наставног особља - наставник по Департманима

Квалитет наставника: Просечне оцене по Департманима 2019/2020.		Квалитет наставника: Просечне оцене по Департманима 2018/2019.		Разлике у две евалуације
Англистика	4.59	Англистика	4.59	↔ 4.59:4.59
Историја	4.41	Историја	4.19	** ↑ 4.41:4.19
Комуницирање и односи с јавношћу	4.62	Комуницирање и односи с јавношћу	4.39	** ↑ 4.62:4.39
Новинарство	4.60	Новинарство	4.37	** ↑ 4.60:4.37
Немачки језик и књижевност	4.52	Немачки језик и књижевност	4.58	* ↓ 4.52:4.58
Педагогија	4.68	Педагогија	4.26	** ↑ 4.68:4.26
Психологија	4.64	Психологија	4.63	↑ 4.64:4.63
Руски језик и књижевност	4.44	Руски језик и књижевност	4.42	↑ 4.44:4.42
Социјална политика и социјални рад	4.43	Социјална политика и социјални рад	4.27	** ↑ 4.43:4.27
Социологија	4.76	Социологија	4.73	↑ 4.76:4.73
Србистика	4.73	Србистика	4.70	↑ 4.73:4.70
Филозофија	4.51	Филозофија	4.43	↑ 4.51:4.43
Француски језик и књижевност	4.73	Француски језик и књижевност	4.75	↓ 4.73:4.75
Укупна просечна оцена квалитета наставника:	4.59	Укупна просечна оцена квалитета наставника:	4.48	↑ 4.58:4.48

* Црвеном бојом означене су три највише вредности просечних оцена квалитета наставе а зеленом бојом најниже.

* Црвеном бојом означене су три највише вредности просечних оцена квалитета наставе а зеленом бојом најниже.

* департмани са негативним осцилацијама у две евалуације

** департмани са позитивним осцилацијама у две евалуације

Квалитет наставног особља, односно наставника, студенти су оцењивали кроз следећих 6 исказа: 1. Припремљен је за наставу; 2. Излаже градиво јасно и разумљиво; 3. Одржава редовно све облике наставе по утврђеном распореду; 4. Подстиче активно учешће студената у настави; 5. Доступан је за сва студентска питања и консултације; и 6. Уважава обавезе студената приликом одређивања термина за проверу знања.

Распон просечних оцена које се односе на процену квалитета наставног особља, односно наставника посматрано од највиших ка најнижим вредностима креће се од 4.76 на Департману за социологију ка 4.41 на Департману за историју. Поред Департмана за социологију у групу оних са вишим оценама могу се убројити и департман за француски језик и књижевност и департман за србистику са идентичним просечним оценама. У категорији департмана са нижим резултатима, поред Департмана за историју, налазе се Департман за руски језик и књижевност, и Департман за социјалну политику и социјални рад. Код осталих департмана, вредности просечних оцена прелазе преко 4,50. Укупна просечна оцена квалитета наставног особља - наставника свих департмана износи 4.59.

Када се изврши преглед добијених резултата у претходној евалуацији и садашњој може се констатовати да је код Департмана за немачки језик и књижевност дошло до незнатног пада оцене квалитета рада наставника. Иако овај пад није забрињавајућ, ипак узевши у обзир да је код наведеног департмана по свим процењиваним елементима квалитета наставног процеса идентификован пад у односу на претходни период евалуације, нужно је и надаље пратити ова критична места и предузети одређене мере у циљу осигурања предвиђеног квалитета.

Такође, када се посматрају позитивне трансформације резултата наведених у табели, онда би се могло констатовати да су студенти генерално задовољни квалитетом рада наставника а да се најизраженија побољшања у односу на претходни период детектују код педагогије, историје, комуницирања и односа са јавношћу, новинарства и социјалне политике и социјалног рада. Свакако, треба настојати да се овакве позитивне промене и надаље одрже и доследно подиже квалитет рада наставника.

ПРОЦЕНЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ ОСОБЉА - САРАДНИК

Табела 31. *Процене квалитета наставног особља - сарадник по Департманима*

Квалитет сарадника: Просечне оцене по Департманима 2019/2020.		Квалитет сарадника: Просечне оцене по Департманима 2018/2019.		Разлике у две евалуације
Англистика	4.65	Англистика	4.63	↑ 4.65:4.63
Историја	4.45	Историја	4.28	** ↑ 4.45:4.28
Комуницирање и односи с јавношћу	4.68	Комуницирање и односи с јавношћу	4.49	** ↑ 4.68:4.49
Новинарство	4.64	Новинарство	4.46	↑ 4.64:4.46
Немачки језик и књижевност	4.62	Немачки језик и књижевност	4.70	* ↓ 4.62:4.70
Педагогија	4.68	Педагогија	4.32	** ↑ 4.68:4.32
Психологија	4.49	Психологија	4.70	* ↓ 4.49:4.70
Руски језик и књижевност	4.34	Руски језик и књижевност	4.55	* ↓ 4.34:4.55
Социјална политика и социјални рад	4.42	Социјална политика и социјални рад	4.27	** ↑ 4.42:4.27
Социологија	4.74	Социологија	4.78	↓ 4.74:4.78
Србистика	4.76	Србистика	4.75	↑ 4.76:4.75
Филозофија	4.41	Филозофија	4.37	↑ 4.41:4.37
Француски језик и књижевност	4.77	Француски језик и књижевност	4.83	↓ 4.77:4.83
Укупна просечна оцена квалитета сарадника:	4.59	Укупна просечна оцена квалитета сарадника:	4.54	↑ 4.59:4.54

* Црвеном бојом означене су три највише вредности просечних оцена квалитета наставе а зеленом бојом најниже.

* Црвеном бојом означене су три највише вредности просечних оцена квалитета наставе а зеленом бојом најниже.

* департмани са негативним осцилацијама у две евалуације

** департмани са позитивним осцилацијама у две евалуације

По истом принципу и кроз истих 6 исказа као и за наставнике процењивано је наставно особље задужено за реализацију вежби на припадајућим студијским програмима, односно сарадници: 1. Припремљен је за наставу; 2. Излаже градиво јасно и разумљиво; 3. Одржава редовно све облике наставе по утврђеном распореду; 4. Подстиче активно учешће студената у настави; 5. Доступан је за сва студентска питања и консултације; и 6. Уважава обавезе студената приликом одређивања термина за проверу знања.

Напоследку, по питању квалитета наставног особља - сарадника, приказани резултати говоре у прилог томе да се просечне оцене анализираниог елемента посматрано силазном линијом крећу се у распону од 4.7 ка 4.34 (најниже вредности). Прва три места према оценама овог елемента припадају сарадницима департмана за: француски језик и књижевност, србистику, и социологију. Наспрам њих, три последња места према најнижим утврђеним просечним оценама

заузимају сарадници департмана за: руски језик и књижевност, филозофију и социјалну политику и социјални рад. Укупна просечна оцена квалитета наставног особља - сарадника свих департмана износи 4.59 и идентична је оцени квалитета рада наставника.

Резултати приказани у табели 31 презентују оцене квалитета рада сарадника у пролећном семестру у последње две академске године. У односу на евалуиране наставнике, код сарадника је нешто другачија ситуација. Студенти психологије и студенти немачког језика и књижевности најмање су задовољни радом сарадника у овој академској години у односу на претходну. Иако су сарадници департмана за психологију добили сумарну високу оцену, у односу на пролећни семестар претходне године приметан је значајан пад оцене. Ово би се можда могло приписати преоптерећености сарадника на наведеном департману с обзиром на то да је у овој години већи део њих био на боловању – трудничком, породилском, одсуству ради неге детета, итд. Из тих разлога су на Основним академским студијама терет вежби преузели други расположиви сарадници овог департмана. Уколико би се овај тренд наставио у наредној евалуацији препоручљиво је извршити дубљу квалитативну анализу која би омогућила детекцију узрока већих осцилација у односу на претходне евалуације а на чијем је отклањању потребно надаље радити.

Иако су студенти осталих департмана претежно задовољни квалитетом рада сарадника и стабилно су високе оцене код свих, најизраженије позитивне промене приметне су код педагогије, историје, комуницирања и односа са јавношћу, новинарства и социјалне политике и социјалног рада. Ово су веома похвални резултати на чијем одржању треба радити и надаље.

IV ПРЕДЛОГ МЕРА

Центар за унапређење квалитета Филозофског факултета поред овог извештаја располаже појединачним резултатима вредновања наставног процеса по предметима и резултате за сваког појединачног наставника и сарадника на Филозофском факултету у Нишу. Продекан за наставу и управник Центра за унапређење квалитета у обавези су да обавесте наставно особље да је могуће и у извесним случајевима неопходно погледати резултате евалуације не само кроз извештај већ и свако за себе. На тај начин се обезбеђују прилике наставницима и сарадницима да стекну увид у свој рад као и на критична места у њему на која студенти указују. Центар за унапређење квалитета Филозофског факултета је свим наставницима и сарадницима на располагању за кооперативни рад на осмишљавању предлога за отклањање уочених недостатака и слабости, превазилажење препрека и кориговању ниско оцењених домена рада.

Такође, још једна могућност која се практикује на Филозофском факултету у Нишу јесте саопштавање резултата Управницима департмана који се уједно позивају и на преузимање резултата и њихово презентовање члановима департмана – појединачно или групно према сопственом избору. Управницима департмана оставља се обавеза разговора са наставницима и сарадницима код којих су јасно уочљиве ниже оцене по питању различитих елемената квалитета наставног процеса како у односу на остале запослене на Департману тако и на Факултету.

Значајни за квалитетан рад и функционисање Центра за унапређење квалитета јесу и сама искуства и предлози наставника и сарадника задужених за реализацију предавања и вежби. Њихови предлози за унапређење квалитета наставног процеса су итекако драгоцени и потребно их је узимати у разматрање унутар Центра. Да би се до оваквих информација дошло, препоручљиво је одржавање посебних седница унутар свих департмана на којима би се промишљале могућности за унапређење квалитета наставног процеса (наставе, наставног материјала, оцењивања, рада наставника и сарадника). Важно је чути и глас оних који директно раде са студентима те и анализирати проблеме са којима се током наставног процеса суочавају све у њега укључене стране, и доносити адекватна решења у корист свих страна.

Чини се да би и интензивније информисање студената о важности евалуације и анонимности анкете било од великог значаја. Између осталог, неопходно је упознати их које су надлежности Центра за унапређење квалитета, упознати их шта говоре резултати евалуације, како се прецесуирају подаци, када и како се предузимају мере за побољшања, које су мере већ предузете и које је потребно предузети. Овим чином добило би се на већој објективности њихових процена.

V ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА ВРЕДНОВАЊА КВАЛИТЕТА НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ

Као што је на почетку овог извештаја већ наведено, почетком ванредног стања Филозофски факултет је предузео мере и неопходне активности ради припреме и адекватне реализације наставе на даљину. Том приликом коришћени су сви расположиви ИКТ ресурси факултета уз адекватну подршку рачунарског центра установе, као и персонални ресурси наставног кадра. Наставници и сарадници су током реализације наставе на даљину бирали оне апликације и платформе за које су поседовали адекватна знања и вештине. Важно је истаћи да су упркос неизвесностима и тешкоћама која је ситуација изазвана пандемијом корона вируса донела, наставници и сарадници показали изузетан ниво солидарности и подршке, те су тако они да вишим нивоом ИКТ компетентности потрудили да своја знања и вештине из ове области несебично поделе и пренесу онима који их не поседују на нивоу неопходном за адекватну реализацију наставе на даљину. То је на изврстан начин резултирало успешном одговору на изазове ове специфичне ситуације и наставе организоване у таквим околностима. О успешности и квалитету реализоване наставе на даљину говоре подаци приказани у продужетку. Такође, као саставни део овог извештаја приложен је пример упитника (Прилог 1). Студенти су партиципирали у попуњавању упитника на доброољној основи. Поред општих података, студенти су одговарали на укупно 18 питања које садржи овај упитник, а неки кључни резултати приказани су у наставку овог текста.

Табела 1. Структура узорка по департаментама и нивоу студија

Депарتمان	N	%
Енглески језик и књижевност	118	14.2
Филозофија	19	2.3
Француски језик и књижевност	50	6.0
Историја	32	3.9
Комуникологија и новинарство	117	14.1
Немачки језик и књижевност	22	2.7
Педагогија	91	11.0
Психологија	158	19.1
Руски језик и књижевност	21	2.5
Социјална политика и социјални рад	75	9.0
Социологија	52	6.3
Српски језик и књижевност	74	8.9
Укупно	829	100.00

Подаци у Табели 1 показују да су од укупног броја испитаника студенти Департамента за психологију у највећем проценту (19.1%) учествовали у евалуацији

наставе на даљину. Недалеко за њима налази се проценат студената са Департмана за: енглески језик и књижевност (14.2%), комуникологију и новинарство (14.1%) и педагогију (11%). Испод 10% учесника у истраживању је са департмана за: социјалну политику и социјални рад (9%), српски језик и књижевност (8.9%), социологију (6.3%), француски језик и књижевност (6%), историју (3.9%), немачки језик и књижевност (2.7%), руски језик и књижевност (2.5%) и филозофију (2.3%). Како је учешће у овом истраживању било на добровољној основи, могло би се констатовати да је одзив студената изненађујуће висок. Овакав одзив и подаци добијени кроз разноврсна питања пружају адекватну основу за стицање јаснијег увида у различите показатеље квалитета наставе на даљину, како њених предности тако и недостатака и тешкоћа са којима се студенти суочавају током њеног праћења и савлађивања предвиђених садржаја. Свакако, сви они представљају драгоцен ресурс за проналажење адекватних мера за њено унапређење, али и правовремену и оптималну припремљеност за потенцијално поновно организовање наставе на даљину током нове академске године.

Табела 2. Структура узорка по години и нивоу студија

Година студија	N	%
Прва година основних академских студија	204	24.6
Друга година основних академских студија	213	25.7
Трећа година основних академских студија	174	21.0
Четврта година основних академских студија	189	22.8
Завршна година - апсолвенти	23	2.8
Прва година мастер академских студија	14	1.7
Прва година докторских академских студија	7	0.8
Друга година докторских академских студија	4	0.5
Трећа година докторских академских студија	1	0.1
Укупно	829	100.00

Подаци у горњој табели указују да су студенти основних академских студија са свих департмана у највећем проценту учествовали у евалуацији (96.9%), док су се студенти мастер академских студија одазвали у нешто мањем проценту (1.7%) и докторских академских студија (1.4%). Ово је очекиван налаз с обзиром на то да учешће у овом истраживању није било обавезујуће и с обзиром на то да је студената мастер и докторских академских студија далеко мање него студената основних академских студија.

Табела 3. Проценат покривености предмета наставом на даљину

Покривеност курсева	%
Сви похађани предмети	51.9
Већина похађаних предмета	42
Мањи део похађаних предмета	5.4
Ниједан похађан предмет	0.7
Укупно	100%

Да би се добио увид у то да ли је студентима омогућено да све курсеве предвиђене студијским програмима прате путем различитих електронских медија, студентима је постављено и питање о покривености односно обухвата курсева које похађају наставом на даљину. Као што се из приложене табеле може уочити, висок проценат (94%) иде у прилог прве две позитивне тврдње: потпуна покривеност свих предмета које студенти похађају у текућем семестру (51.9%) и покривеност већине предмета (42%) наставом на даљину. Ови подаци су похвални и говоре у прилог томе да су наставници и сарадници упркос пандемским непогодама, и променама у начину организације, функционисања, живота и рада уложили максимум својих напора да студентима олакшају праћење наставе и учење, те да у том погледу ни једна ни друга страна не буду на губитку. Ово је уједно и добра прилика да се величина наставничке професије и квалитет њиховог рада и труда препозна и на адекватан начин вреднује, те побољшају и различити услови њиховог рада.

Табела 4. Проценат обезбеђености реализације предиспитних обавеза унутар наставе на даљину

Реализација предиспитних обавеза	%
Сви похађани предмети	39.7
Већина похађаних предмета	37.2
Мањи део похађаних предмета	20.6
Ниједан похађан предмет	2.5
Укупно	100%

Поред покривености предмета расположивим електронским медијама вредно је било сазнати колико је студентима пружена могућност за реализацију предиспитних обавеза и других радних задатака кроз новоорганизовани вид наставе. Из горенаведене табеле јасно се могу се уочити охрабрујући подаци. Наиме, скоро 80% студената исказало је позитивне одговоре у смислу да је кроз све и већину похађаних предмета обезбеђена реализација предиспитних активности, чиме је студенту омогућено стицање поена предвиђених силабусима наставних предмета и стицање права за полагање испита. У овом контексту, наставници су адаптирали испитне и предиспитне обавезе околностима и условима у којима се настава одвија. Иако је мали проценат оних који наводе да

предмети које похађају не пружају могућност реализације предиспитних обавеза (2.5%) ипак би требало даље потражити разлоге за онемогућавање студената да испуне предиспитне обавезе и тиме освоје одређен број бодова потребан за полагање испита и свођење коначне оцене. С тим у вези потребно је предузети мере којима би се наставни кадар боље информисао о реалним и/или алтернативним начинима реализације предиспитних обавеза.

Табела 5. Процентуални приказ доступности материјала за учење

Доступност материјала за учење	%
На свим похађаним предметима	64.2
На већини похађаних предмета	27.6
На мањем делу похађаних предмета	7.0
На ниједном похађаном предмету	1.2
Укупно	100%

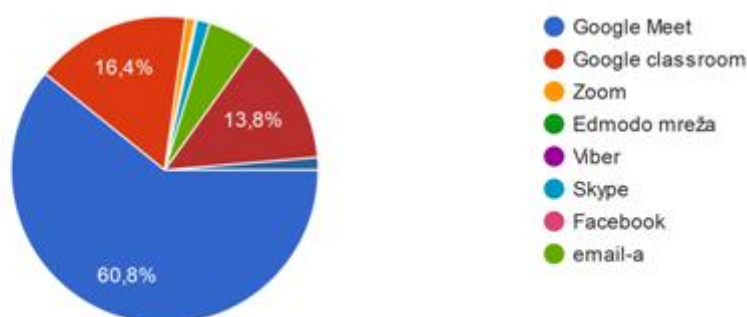
Затварање Факултета и свих других установа довело је и до проблема везаних за набавку литературе неопходну за презентацију и овладавање садржаја предвиђених силабусом наставних предмета. И у овој ситуацији наставници су се нашли пред изазовом дистрибуције расположивих материјала за учење према студентима, проналажења адекватне или електронске литературе, извора, претраживања базе података, креирања сопствених материјала за рад и учење, те њихове дистрибуције према кључним корисницима - студентима. Из тих разлога значајно је било добити објективне одговоре од студената о расположивости материјала за учење. Подаци говоре да у смеру најпозитивнијих резултата с обзиром на то да проценат од укупно 91.8% говори у прилог томе да су материјали за учење доступни на свим (64.2%) и већини похађаних предмета (27.6%), у малом проценту у мањем броју похађаних предмета (7.%) док на 1.2% предмета похађаних предмета материјали за учење нису били обезбеђени од стране наставника и сарадника. Премда је проценат негативних исказа мали, сигурно би у наредном периоду требало радити на отклањању овог недостатка те и проналажењу заменских материјала који се могу учинити доступним студентима у различитим ризичним ситуацијама. Примера ради, овај недостатак би итекако могао да буде повод наставницима за интензивнијим радом на осмишљавању електронских наставних материјала за рад и учење, праћење, претраживање и проналажење доступних националних и међународних база најновијих радова и литературе који могу послужити као алтернативна решења за предвиђене садржаје за учење. Такође, и упућивање студената да их сами креирају и проналазе од вишеструког је значаја јер тако могу да изграде вредну базу материјала који не само да могу послужити као одговор на захтеве радикалних промена у настави у учењу, већ и као основа за иновирање постојећих силабуса наставних предмета.

Табела 5. Процентуални приказ доступности наставника и сарадника за комуникацију са студентима

Доступност наставника и сарадника	%
Потпуно	68
Углавном	28
Недовољно	4.0
Уопште нису доступни	/
Укупно	100%

Премда се пошло са претпоставком да ће преображај конвенционале наставе у наставу на даљину бити само привременог карактера, он је са собом донео одређене промене у виду замене директног контакта наставника и сарадника на установи онлајн контактима и комуникацијом. Суочавање са најтежом кризом јавног здравља у животима људи уз пратеће последице и у другим областима наметнуло је захтев за додатном подршком и доступношћу наставника и сарадника ради лакшег превазилажења и/или суочавања са стварним стањем у спољашњости. Уз несебичну подршку и различите видове помоћи и стручних подухвата који су се организовали на Филозофском факултету у Нишу од стране свих запослених, студентима и локалној заједници пружене су прилике да превазиђу и реше различите проблеме које је ванредна ситуација донела. Већа доступност наставника и сарадника студентима за комуникацију путем електронских средстава учинила је да образовни подухвати постану реално оствариви. У прилог томе говори проценат од 96% студената који су позитивно вредновали доступност наставника и сарадника за комуникацију путем електронских средстава, и то 68% одговора да су наставници били потпуно доступни и 28% да су углавном доступни. Само 4% од укупног броја испитаника одговорило је да наставници нису били довољно доступни, уз веома вредан и похвалан резултат који указује да ниједан испитаник није доживео искуство да наставници нису уопште били доступни. У том погледу могло би се констатовати да различите активности које су реализовали наставници ради своје веће расположивости студентима и олакшавања процеса учења заправо бацају у сенку оно класично схватање подучавања и свакодневних активности јер се кроз ову ситуацију итекако показало да они предузимају и нове улоге и иницијативе које превазилазе стандардне и дефинисане активности, дужности и улоге наставника.

Графички приказ 1. Задовољство студената начинима реализације наставе на даљину

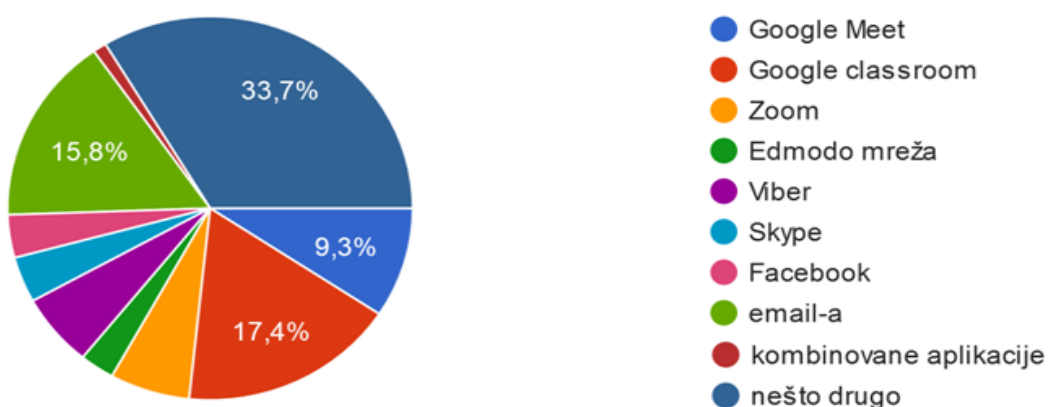

Из приложеног графичког приказа јасно се уочава да су студенти најзадовољнији наставом која се одвијала преко видео-комуникацијских услуга које пружа апликација Google meet. Чак 60.8% укупног броја испитаника одлучило се за ову наставу у реалном времену путем наведене апликације. Проценат оних који су се определили за услуге Google classroom- а је износио 16.4% а недалеко за ове две апликације студенти су се у одређеном проценту (13.8%) опредељивали за комбинацију више апликација. Имајући у виду да ће се студенти потенцијално определити и за комбинацију више апликација или пак неке друге ненаведене апликације овај упитник садржао је и низ питања отвореног типа. Тако су студенти који су одговорили да су највише задовољни када наставници и сарадници користе комбиноване апликације у својој настави могли и да наведу које су им апликације била најповољније за рад и учење. Делови неких њихових одговора могу се уочити на доњем исечку.

6. Ako ste na pitanje broj 5 odgovorili birajući opciju "kombinovane aplikacije", navedite koje su to aplikacije:			
Anchor, PBworks	Google Meet i Classroom	Google Meet, google classroom	Google Meet, email, Google classroom
:mail, Google meet, Google classroom	Google Meet i Classroom	Google meet, Google classroom	google meets i classroom
:mail, classroom, viber, meet, messenger	Google Meet i Gmail	google meet, google classroom	Google meets i e-mail
:mail, google classroom	Google meet i Google classroom	Google Meet, Google Classroom i email	Google meets, viber, Facebook
:mail, google meet	Google Meet i Google classroom	Google meet, google classroom i email	Hangout Meet, Zoom, Edmodo, Google classroom
:mail, google meet	Google meet i google classroom	Google Meet, Google classroom, email	Meet i Classroom
:mail, Google Meet, Google Classroom	Google Meet i Google Classroom	google meet, google classroom, email	Meet, e-mail
Google classroom, google meet, zoom, e-mail	Google Meet i google classroom	Google Meet, Google Classroom, e-mail	Meet, google classroom i email
Google classroom, Viber	google meet i google classroom	google meet, google classroom, e-mail	Moramo biti svesni da pojedini studenti, odredjeni broj mozda cak i nemaju pristup internetu...
Google classroom i google meet	Google meet i google classroom i email	Google Meet, Google classroom, e-mail, Facebook	ne
Google classroom i hangout meet	Google Meet i Viber	Google Meet, Google classroom, e-mail, viber	Ne znam
Google classroom i zoom	Google meet i Zoom	Google Meet, Google classroom, email.	Nisam
Google classroom, Google Meet	Google Meet i Zoom	google meet, google classroom, email-a	nisam
Google Classroom, Google Meet i Edmodo	Google Meet, Classroom	Google Meet, Google classroom, email-a	Nisam to odgovorila
Google classroom, google meet i e-mail	Google Meet, classroom i e-mail	Google Meet, Google Classroom, Facebook	Predavanja na Google mestu, predisipne aktivnosti na Google classroomu
Google classroom, Google Meet i e-mail,	Google Meet, e-mail	Google Meet, Google classroom, Facebook, email	Skype, Google Hangout, Google classroom
Google classroom, google meet, email	Google meet, email, facebook	Google Meet, Google classroom, Gmail	Skype, Google meet, Google classroom, e-mail
Google Classroom, Google Meet, email	Google meet, email, Google classroom	Google Meet, Google classroom, Yoom, Edmodo mreza, Facebook, Email	Skype, Google Meet, Google Classroom, Zoom
Google Classroom, Zoom, Google Meet	Google Meet, email, Zoom, Google Classroom	Google Meet, Google classroom, Zoom, email	sve zajedno (meet je najbolji), ali ostale dopunjuju funkcionisanje.
Google classroom, zoom i email	Google meet, google classroom i facebook	Google Meet, Google classroom, Zoom, Skype, email	Uzivo nastava na Google Meetu i slanje potrebne literature na Google classroomu
Google meat i email	Google meet, google classroom	Google Meet, Google classroom, email.	Viber i Google Meet
Google meet	Google meet, Google classroom, Viber	Google Meet, Google classroom.	/
Google meet i classroom	Google Meet, Google classroom	Google meet, zoom i google classroom	-
Google Meet i classroom	Google meet, google classroom	Google meet, zoom, edmodo, email, google classroom	-

Генерално гледано, из одговора испитаника може се констатовати да су студенти код комбинованих апликација најчешће наводили две: Google meet+Google classroom, а у одређеним случајевима и три: Google meet+Google classroom+e-mail. У мањем броју случајева присутан је и Zoom у комбинацији са неком од већ наведених апликација. Свакако, одговарајући на питања отвореног типа студенти су омогућили стицање увида у оне интернет алате који су били најоптималнији и дали највише резултата у реализацији наставе на даљину, што је установи била полазна основа за предстојећу организацију овог вида наставе.

Графички приказ 2. Незадовољство студената начинима реализације наставе на даљину

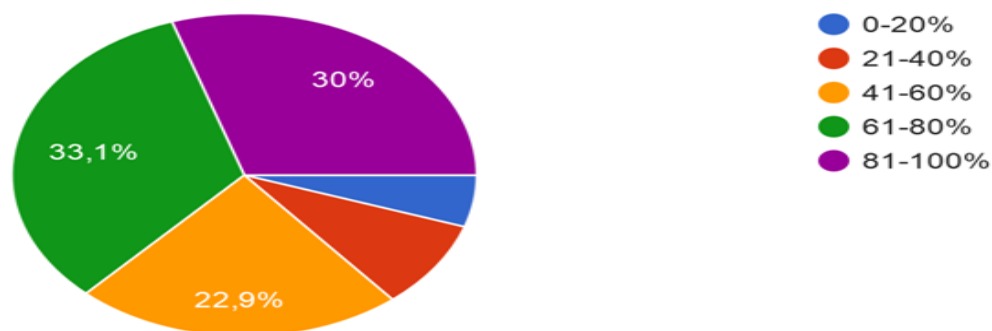
Поред питања којим се истражује задовољство студената различитим начинима организације наставе на даљину коришћењем електронских медија, вредно је било испитати и којим су то алатима студенти најмање задовољни, у смислу које се то платформе и апликације нису показале довољно делотворним за праћење наставе и ефикасно учење. Од укупног броја испитаника њих 33.7% је за коришћене алате којима су најмање задовољни определили за одговор нешто друго у које су сами уносили сопствене одговоре, 17.4% је изразило незадовољство коришћењем Google classroom-а а чак 15.8% путем e-mail-а. Ово је и донекле очекиван резултат јер наведене апликације саме по себи уколико се не користе у комбинацији са другим не могу дати довољно добре резултате. Примера ради, Google учионица даје многе погодности али има и недостатака. Наставници у њој могу да креирају, организују и уређују своја предавања, да постављају наставне материјале и електронске презентације својих предавања, постављају радне задатке и оцењују их уз пружање писане повратне информације, креирају тестове у учионици и директно их оцењују кроз овај алат. То значи да ће студенти бити у могућности да се упознају са својом оценом са теста знања или поенима освојеним на радне задатке постављене у учионици одмах по завршетку оцењивања. Ипак, кључни недостатак Google учионице јеста управо у недостатку директне комуникације наставника и студената, видео комуникације, немогућности да одслушају предавања, развију дискусију, итд.

Као и у претходном питању студенти су се изјашњавали о најмање ефективним комбинацијама апликација. Ради економичности, приказан је исечак само кључних резултата.

8. Ako ste na pitanje broj 7 odgovorili birajući opciju "kombinovane aplikacije", navedite koje su to aplikacije:			
Departman za anglistiku	osnovne	prva	Do sada sam koristio samo google meet stoga ne znam kakve su druge aplikacije
Departman za ruski jezik i književnost	osnovne	druga	Email i google classroom
Departman za psihologiju	osnovne	prva	Facebook, email, Google classroom
Departman za pedagogiju	osnovne	treća	Google classroom, google meet, zoom, e-mail
Departman za srpski jezik DSKK	osnovne	treća	Google classroom, Viber, e-mail
Departman za pedagogiju	osnovne	druga	Google meet
Departman za sociologiju	osnovne	četvrti	Google Meet i Classroom
Departman za socijalnu politiku i socijalni rad	osnovne	prva	Google meet i google classroom
Departman za ruski jezik i književnost	doktorske	prva	Google meet, email, Google classroom
Departman za socijalnu politiku i socijalni rad	osnovne	druga	Koristimo uglavnom google classroom i aplikaciju google meet, nemam primedbi
Departman za nemački jezik i književnost	osnovne	prva	Na classroom-u nena svako svoj predmet, sve je ujedno i malo nepregledno
Departman za nemački jezik i književnost	osnovne	druga	Navela sam to jer sam zadovoljna svim aplikacijama za nastavu
Departman za socijalnu politiku i socijalni rad	master	prva	ne
Departman za srpski jezik DSKK	osnovne	apsolvent	Ne postoji aplikacija kojom nisam zadovoljna
Departman za filozofiju	osnovne	treća	Ne postoji aplikacija kojom sam naročito nezadovoljan.
Departman za istoriju	osnovne	četvrti	Ne znam
Departman za komunikologiju i novinarstvo	osnovne	četvrti	Nema aplikacije kojom nisam zadovoljna, odnosno nastavom na toj aplikaciji
Departman za psihologiju	osnovne	četvrti	Nemam aplikaciju kojom sam najmanje zadovoljna
Departman za srpski jezik DSKK	osnovne	druga	Nisam
Departman za anglistiku	osnovne	druga	nisam
Departman za psihologiju	osnovne	četvrti	Nisam nezadovoljana uopšte
Departman za socijalnu politiku i socijalni rad	osnovne	treća	Nisam nezadovoljna nijednom
Departman za socijalnu politiku i socijalni rad	osnovne	druga	Nisam odabrala tu opciju
Departman za pedagogiju	osnovne	druga	Nisam to odgovorila
Departman za psihologiju	osnovne	treća	Od svega što ste naveli jedini načini komunikacije su mail adresa, Google meet i Google classroom
Departman za anglistiku	osnovne	treća	Pb works
Departman za anglistiku	osnovne	druga	PB Works
Departman za anglistiku	osnovne	druga	Pbworks
Departman za anglistiku	osnovne	četvrti	pbworks i email
Departman za anglistiku	osnovne	četvrti	PB-Works je malo zbunjujuća i nepregledna aplikacija zbog koje većina studenata ne radi jer se tesko snalazi
Departman za psihologiju	osnovne	treća	Sve aplikacije koje su korišćene, Meet i Classroom su se pokazale kao efikasne. Komunikacija mejom funkcioniše kao i ranije i individualno se razlikuje.
Departman za srpski jezik DSKK	osnovne	treća	Viber, email
Departman za sociologiju	osnovne	druga	Zadovoljan sam svim načinima rada

Наиме, како је низак број оних који су се определили за комбиноване апликације (укупно 53) приказани одговори у исечку очекиван су налаз. У одговорима испитаника често се наводи PBWorks коју студенти описују као конфузну и непрегледну апликацију. С обзиром на то да се овај алат углавном користи на филолошким департманима и да није у употреби толико често, и студентима није познат ово би се могло сматрати очекиваним резултатом, изоловано посматрано. Ипак, студентима треба дати прилике да овладају овим корисним алатом јер он даје могућност да студенти креирају, деле, мењају, па чак и уређују постављене садржаје у колаборативном онлајн простору. Дакле, за адекватну и ефективну примену овог алата добро је студенте претходно обучити његовом коришћењу како би стекли неопходна знања и вештине за израду задатака који им се додељују током наставе. С тим у вези, добро је овај вредан алат користити у комбинацији са другим ефективним апликацијама.

Графички приказ 3. Процена заступљености најповољних начина организовања наставе за персонално и професионално напредовање студената

Табела 6. Мишљења студената о најповољнијим апликацијама за себе лично и напредовање у учењу

Апликације	%
Google meet	64.0
Google classroom	16.1
Комбиноване апликације (meet+classroom)	11.6
Остало	8.3
Укупно	100%

Резултати приказани на Графичком приказу 3 заједно са Табелом 6 дају увид у проценат наставе који студенти сматрају најповољнијим за себе лично и своје напредовање у учењу наводећи и електронски медиј путем кога се таква настава остварује. Дакле, на ово питање студенти су сами уписивали одговоре. Обрадом података дошло се до закључка да студенти у највећем проценту наводе предавања која се одвијају преко видео-комуникацијских састанака преко Google meet платформе. Ово је свакако очекиван налаз с обзиром на то да су овакви састанци на специфичан начин представљали адекватну замену за директну наставу. Путем видео-конференцијских позива и састанака студенти могу у реалном времену да слушају предавања, комуницирају са наставницима и сарадницима, развијају дискусију, итд. Пошто у том тренутку преко Google учионице није било могуће повезати и видео-конференцијски позив, студенти су је навели на другом месту, као мање повољну за напредовање и учење. И доиста Google учионица је највећим делом наставном кадру послужила за прослеђивање презентација и других материјала за учење, радних задатака и постављање предиспитних обавеза, а студентима за правовремено примање обавештења, пријем електронских наставних материјала, израду радних задатака и предиспитних обавеза и постављање наставницима на исту, пријем повратне информације, комуникацију писаним путем, итд. На трећем месту, као повољном за учење и лични напредак студенти су наводили комбиновану примену ова два

електронска медија. Свакако, и ово је логичан податак будући да се међусобно употпуњавају. На четвртом месту, студенти су навели и друге електронске медије, попут Zoom-а, Edmondo мреже, комуникацију e-mailom... већ према специфичностима области и личним афинитетима, знањима и вештинама.

Табела 7. Процена могућности континуираног учења, овладавања садржаја и реализације задатака кроз наставу на даљину

Ниво могућности	%
Потпуно	21.1
У већој мери	54.3
У мањој мери	22.1
Уопште не	2.5
Укупно	100%

Између осталог значајно је било сазнати и како студенти процењују могућности за континуирано учење, савлађивање предвиђених садржаја и реализацију задатака кроз наставу на даљину организовану расположивим електронским медијама. Подаци у Табели 7 говоре у прилог да овако организована настава у већој мери (54.3%) и потпуно (21.1%) остварује ове могућности. Са друге стране 22% испитаника сматра да су овакве могућности оствариве у мањој мери и 2.5% да уопште нису. Иако проценат позитивних одговора 75.4% спада у оне на задовољајућем нивоу, ипак би се унапређивању ове области вредновања могло убудуће више посветити пажње.

Табела 8. Приказ подршке студентима од стране наставника и сарадника

Постојање подршке	%
Углавном ДА	91.7
Углавном НЕ	8.3
Укупно	100%

Подаци у Табели 7 говоре у прилог томе да наставници и сарадници Филозофског факултета у високом проценту (91.7%) углавном пружају помоћ студентима у процесу учења на даљину док је мањи проценат оних (8.3%) који то углавном не чине. Интересантно је што је студентима дата могућност да сами уписују најчешће начине на који им наставно особље пружа или не пружа неопходну помоћ у процесу учења на даљину. Сумирањем наведених резултата, који из економичности у овом извештају нису могли бити приказани, дошло се до одређене листе начина подршке и оних где подршка изостаје. Од укупног броја испитаника 696 њих је навело начине подршке наставника и сарадника међу којима се посебно истичу осам начина подршке: 1. константна доступност, приступачност, и ажурност наставног кадра не само по питању наставе и материјала за учење него и других проблема и недоумица студената; 2.

одржавање како редовних тако и ванредних онлајн консултација; 3. редовност у одржавању наставе у предвиђеним терминима; 4. редовност слања материјала за учење; 5. ажурност у слању повратних информација у вези радних задатака; 6. додатна појашњавања, рашчлањивање садржаја, поједностављивање и адаптирање садржаја за припрему колоквијума и испита, 7. саветодавни рад; 8. укључивање студената у дискусије и колаборативни рад на садржајима;

Такође, 87 испитаника је навело врсту помоћи која је изостала, а прегледом одговора испитаника може се навести њихова листа према учесталости: 1. изостанак детаљних инструкција и појашњења за израду предиспитних обавеза, пројеката, итд.; 2. недоступност електронске литературе; 3. изостанак повратне информације о раду студената у појединим случајевима; 4. преобиман и неприлагођен материјал за учење; 5. неприлагођеност временских оквира за израду постављених радних задатака; 6. недоступност наставника и нередовно одговарање на мејлове студената; 7. некоректна комуникација и непосвећеност појединих наставника; 8. недостатак интеракције; 9. пребрзо прелажење преко градива; и 10. нередовност одржавања предавања појединих наставника и искључивање камере приликом предавања.

Табела 9. Погодност учења на даљину

Учење на даљину прија	%
Углавном ДА	66.1
Углавном НЕ	33.9
Укупно	100%

На сличан начин као и на претходном питању, студенти су одговарали да ли им учење на даљину прија или не, и аргументовали своје одговоре наводећи разлоге. Од укупног броја испитаника 66.1% је позитивно оценило учење на даљину, у смислу да им углавном прија, а 33.9% супротно. Другачије речено, укупно 445 испитаника се определило за разлоге због којих им прија учешће у настави на даљину и 276 њих који указују на разлоге за супротно. Тако се прегледом наведених позитивних разлога могу издвојити они најучесталији: 1. финансијска исплативност и економичност; 2. праћење наставе од куће; 3. безбедност; 4. већа продуктивност и слобода; 5. флексибилно и рационално распоређено време; 6. самосталност у раду; 7. опуштенија и занимљивија атмосфера током наставе; 8. подједнаке могућности за активно учешће и међусобну интеракцију; 9. већа одговорност; 10. више слободног времена; 11. мање формалности, више спонтаности и иновативности; 12. континуитет у раду; 13. већа концентрација и одржавање пажње; 14. флексибилни рокови; 15. лакше сналажење студената са инвалидитетом; 16. изостанак анксиозности и страха од јавног наступа, 17. примена разноврсних апликација које наставу чине занимљивом, 18. отвореност, комуникативност и посвећеност наставника и сарадника, 19. могућност за стицање нових искустава и ИКТ вештина; 20.

директно укључивање током предавања или директно остављање писаних порука са питањима, дилемама и недоумицама наставницима и сарадницима.

Од разлога који говоре у прилог томе да настава на даљину не прија студентима посебно се истичу: 1. недостатак живе речи; 2. превише времена проведеног поред електронских уређаја и изложеност њиховом штетном дејству; 3. недоступност библиотеке факултета; 4. технички проблеми и сметње (прекиди, слаба интернет конекција); 5. недостатак директних социјалних контаката; 6. здравствени проблеми; 7. изостанак мотивације за рад; 8. изостанак наставне динамике; 9. улагање већег интелектуалног напора; 10. вештачка и неприродна атмосфера; 11. тешкоће са концентрацијом; 12. комплексност предмета; 13. пасивност студената; 14. недовољно ангажовање студената на појединим предметима; 15. монотонија на појединим предавањима; 16. преоптерећење предиспитним обавезама; 17. недостатак адекватне опреме (микрофона, камере); 18. немогућност реализације заједничких пројеката; 19. недостатак мотивације као у директној настави; 20. деперсонализација;

Важно је споменути и да су студенти одговарали и на питања о предностима и недостацима учења на даљину сходно свом искуству а своје одговоре су сами уписивали. Од предности учења на даљину посебно се издвајају: 1. уштеда времена и праћење наставе од куће или било је друге локације (временска и просторна флексибилност); 2. економичност; 3. учење новог, непознатог а истовремено корисног за даљи развој; 4. слободно исказивање мишљења, опуштенија комуникација и пријатна атмосфера; 5. једноставан приступ предавањима; 6. брза и ефикасна сарадња, размена информација и повратних информација од наставног кадра; 7. иновативност, занимљивост и одржавање пажње; 8. више слободног времена; 9. више индивидуалног и самосталног рада; 10. боља организованост и студената и наставника; 11. безбедност и сигурност свих учесника; 12. колаборативан рад са наставницима и сарадницима и њихова стална доступност; 13. креативност и динамичност.

Од недостатака студенти су посебно издвојили: 1. недостатак живе речи и групне интеракције; 2. ограничене могућности за дискусију; 3. техничке сметње; 4. превелика очекивања од студената и преоптерећеност преобимним предиспитним обавезама; 5. теже организовање колоквијума и испита онлајн путем; 6. недостатак личног контакта са наставницима; 7. временски предуго задржавање за електронским уређајима што неповоно утиче на здравствено стање (честе главобоље, болови у кичми, оштећење вида...), 8. изостанак социјалних контаката; 9. неадекватна организованост наставника на појединим предметима; 10. расподељена пажња и деперсонализација; 11. претрана статичност, пасивност и везаност за технологију; 12. изостанак доброг дела практичне наставе.

Поред свега, студенти су образлагали да ли им је и зашто било тешко да прате наставу на даљину узимајући у обзир потенцијалну оптерећеност предиспитним обавезама. Већина студената је одговорила да им није било тешко пратити наставу на даљину у смислу радног оптерећења аргументишући своје

одговоре равномерном расподелом времена, добром организацијом, обазривошћу наставника, заступљеношћу и доступношћу неопходних материјала у разумном обиму, прилагођеношћу условима у којима се ради, изводљивошћу, и томе слично. Они који су се определили за супротно углавном своје одговоре објашњавају преобимним захтевима, високим критеријумима и захтевима наставника, неприлагођеношћу задатака расположивим ресурсима студената, недостатком уџбеника и материјала, превеликим бројем домаћих задатака у појединим предметима, обимношћу градива презентованог на неразумљив начин, нефлексибилношћу појединих наставника и неразумним роковима за предају предиспитних обавеза.

Табела 13. Опште задовољство студената организованошћу наставе на даљину на Филозофском факултету

Задовољство	%
Потпуно	30.9
Углавном	49.5
Делимично	16.5
Уопште не	3.1
Укупно	100%

Говорећи о организованости наставе на даљину на нивоу Филозофског факултета студентима је тражено да опишу своје опште задовољство истом. Чак 49.5% учесника у истраживању одговорило је да је генерално задовољно организацијом наставе на даљину на овој установи, док је 30.9% потпуно задовољно. Ако се томе придода проценат оних који су делимично задовољни (16.5%) могло би се констатовати да је ова установа успешно одговорила на изазове образовног рада у доба пендемије корона вирусом.

Јасно је да је оваква радикална и изненадно брза промена традиционалне у онлајн наставу ставила све запослене у овој установи пред велики тест и оставила и простора за извесне тешкоће, баријере и мањкавости услед недовоне припремљености, ипак се на њиховом превазилажењу постепено и у „ходу“ радило, и радиће се убудуће. Ови резултати свакако дају простора за доношење нових мера и бољу осособљеност наставног кадра за квалитетнијом организацијом наставе на даљину. Ради дефинисања правих мера добро је било чути и мишљења студената који су директни корисници услуга које ова установа пружа, те се од њих затражило мишљење о препорукама за побољшање квалитета наставе на даљину. На неке од њихових кључних препорука вредно је указати: 1. организовање колоквијума преко линкова или платформи; 2. обезбеђивање јединственог софтвера за проверу знања који би користили сви департмани; 3. увођење Google meet платформе као обавезне за сва предавања; 4. флексибилније структурисање распореда тако да се омогуће веће паузе између предавања због превеликог вишесатног напора поред електронских уређаја; 5. редукација

предиспитних обавеза и градива за полагање испита; 6. поделе у групе ради веће интерактивности између студената и самог наставника; 7. интензиван рад на креирању онлајн библиотеке; 8. увођење полагања испита онлајн путем; 9. ажурније укључивање студентских организација у обавештавање студената о кључним активностима; 10. снимање предавања;

Табела 15. Оцена организованости Филозофског факултета током ванредног стања

Оцена	N	%
1	10	1.2
2	31	3.7
3	112	13.5
4	351	42.3
5	325	39.2
Укупно	829	100.00

На скали од 1 до 5 студенти су требали да оцене укупну организованост Филозофског факултета током ванредног стања. Притом, оцена 1 означавала је најнижу оцену а 5 највишу. Подаци приказани у Табели 15 указују на висок ниво организованости Филозофског факултета у специфичним околностима с обзиром на то да је 39.2% студената оценило овај показатељ изузетном оценом, а 42.3% врло добром оценом. Недалеко за њима је и проценат (13.5%) оних који су дали оцену добру, док је најмањи проценат оних који су дали оцену довољан (3.7%) и недовољан (1.2%). Резултати су похвални и за Филозофски факултет охрабрујући, а истовремено и мотивишући за наставак даљег инвестирања што више напора и истрајности у квалитетну организацију, функционисање, као и представљање ове установе у најбољем могућем светлу, те одржавању рејтинга какав заслужује и за који се годинама уназад бори.

Табела 15. Оцена доступности и ажурности информација које пружа Филозофски факултет студентима

Оцена	N	%
1	7	0.8
2	18	2.2
3	94	11.3
4	272	32.8
5	438	52.8
Укупно	829	100.00

По истом принципу од студената је затражено и мишљење студената о доступности и ажурности информација које пружа Филозофски факултет. Као што се може видети чак 52.8% студената оценило је овај показатељ оценом 5, 32.8% оценом 4, и 11.3% оценом 3. Довољну оцену дало је 2.2% и недовољну 0.8% испитаника. Дакле, и по овом питању, могло би се рећи, Филозофски факултет се

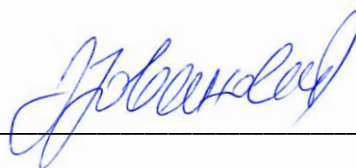
високо котира у очима својих студената. Са оваквом политиком, организацијом и њима својственим активностима треба наставити и даље.

Напоследку, од студената су затражени и конструктивни предлози за побошање протока информација о актуелним дешавањима, и вестима од значаја за њих саме путем различитих канала. Анализом одговора испитаника осим похвалних коментара издвојени су неки од предлога: слање обавештења која важе за све студенте поред већ устаљених начина (преко сајта Факултета и друштвених мрежа) и путем њихових е-индекса, постављање вести и дешавања и на Google учионицу, веће ангажовање студентских организација у обавештавању студената, и обавештавање путем локалних ТВ станица.

Узимајући у обзир све добијене резултате из истраживања спроведеног путем интерног ипитника (Прилог 1 уз извештај), Центар за унапређење квалитета Филозофског факултета заједно са Управом ове установе израђује план активности којима би се омогућило унапређивање квалитета наставе на даљину и боља припремљеност наставника и сарадника за нову академску годину која потенцијално може започети у истој форми. За почетак, интензивно се ради на обучавању оних наставника којима недостају ИКТ знања и вештине на обучавању за коришћење интернет алата који су се према мишљењу студената показали најповољнијим за наставу и учење: Google meet и Google classroom. Такође, на нивоу сваког департмана образовани су тимови који ће константно за студенте важне информације постављати на друштвене мреже. Сваки наставник у учионицу за свој наставни предмет, такође, поставља обавештења за студенте и информисе их о кључним дешавањима и у директној комуникацији. Даље активности биће детаљно разрађене и усаглашене на нивоу свих студијских програма.

Ниш, 5.01.2021.

Управник Центра за унапређење квалитета

Доц. др Драгана Јовановић

ПРИЛОГ 1. УПИТНИК О ЕВАЛУАЦИЈИ НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ

Dragi studenti,

U vreme ove aktuelne pandemije svi smo se našli pred brojnim, za sve nas neočekivanim izazovima. Kada je reč o aktivnostima na Fakultetu, izmenjeni uslovi u kojima se odvijaju naše svakodnevne životne i radne aktivnosti nametnuli su potrebu za brzom reorganizacijom i uspostavljanjem novog načina rada. Najvažniji zadatak bio je da se nastava organizuje na daljinu, što je od svih nas (kako nastavnika i saradnika, tako i studenata) zahtevalo brzo učenje i ovladavanje novim alatima za realizaciju procesa nastave i učenja.

Kako bismo stekli jasniji uvid u to koliko smo se dobro snašli u ovim novim obrazovnim situacijama, koji se načini organizacije i realizacije nastave na daljinu pokazuju kao efektivni, kao i koje su mogućnosti za njeno unapređivanje, neophodno nam je vaše iskreno mišljenje. Anketa je anonimna, te vas molimo da budete slobodni u iskazivanju svojih mišljenja i iskustava. Rezultati ankete će biti korišćeni za analizu i poboljšanje kvaliteta nastave na Filozofskom fakultetu u Nišu u periodu vanrednog stanja, a prilikom saopštavanja i objavljivanja biće predstavljeni isključivo zbirni rezultati ove ankete.

Za popunjavanje ove ankete biće vam potrebno desetak minuta.
Molimo vas da anketu popunite do 30. aprila 2020. godine.

Departman: _____

Nivo studija:

- a) osnovne
- b) master
- c) doktorske

Godina studija: _____

1. Od uvođenja vanrednog stanja do sada nastava na daljinu (korišćenjem nekog od dostupnih načina) organizovana je:

- a) za sve predmete koje pohađam u ovom semestru
- b) za većinu predmeta koje pohađam u ovom semestru
- c) za manji deo predmeta koje pohađam u ovom semestru
- d) ni za jedan predmet koji treba da pohađam u ovom semestru

2. U okviru nastave na daljinu, studentima je omogućena realizacija predispitnih obaveza (na neki od dostupnih načina):

- a) za sve predmete koje pohađam u ovom semestru
- b) za većinu predmeta koje pohađam u ovom semestru
- c) za manji deo predmeta koje pohađam u ovom semestru
- d) ni za jedan predmet koji treba da pohađam u ovom semestru

3. Nastavnici i saradnici obezbeđuju studentima pristup materijalima za učenje (na neki od dostupnih načina):

- a) za sve predmete koje pohađam u ovom semestru
- b) za većinu predmeta koje pohađam u ovom semestru
- c) za manji deo predmeta koje pohađam u ovom semestru
- d) ni za jedan predmet koji treba da pohađam u ovom semestru

4. Nastavnici i saradnici su dostupni studentima za komunikaciju putem elektronskih sredstava:

- a) potpuno
- b) uglavnom
- c) nedovoljno
- d) uopšte nisu dostupni
- e) nešto drugo, komentar _____

5. Među različitim načinima na koje se nastava izvodi na mom studijskom programu od uvođenja vanrednog stanja, najzadovoljniji/najzadovoljnija sam nastavom koja se odvija preko aplikacije (izaberite jedan od ponuđenih odgovora):

- a) Google Meet
- b) Google classroom
- c) Zoom
- d) Edmodo mreža
- e) Viber
- f) Skype
- g) Facebook
- h) email-a
- i) kombinovane aplikacije _____ (koje)
- j) nešto drugo, komentar _____

6. Među različitim načinima na koje se nastava izvodi na mom studijskom programu od uvođenja vanrednog stanja, najmanje sam zadovoljan/zadovoljna nastavom koja se odvija preko aplikacije (izaberite jedan od ponuđenih odgovora):

- a) Google Meet
- b) Google classroom
- c) Zoom
- d) Edmodo mreža
- e) Viber
- f) Skype
- g) Facebook
- h) email-a
- i) kombinovane aplikacije _____ (koje)
- j) nešto drugo, komentar _____

7. Na vašem departmanu se _____% (upisati procenat) nastave odvija na način koji smatrate najpovoljnijim za sebe lično i svoje napredovanje u učenju, a ta nastava odvija se preko _____ (navesti način).

8. Nastavni rad na daljinu, organizovan raspoloživim elektronskim medijima, omogućava kontinuirano učenje, savladavanje predstavljenih sadržaja i realizaciju zadataka:

- a) u potpunosti
- b) u većoj meri
- c) u manjoj meri
- d) uopšte ne omogućava
- e) nešto drugo, komentar _____

9. Da li nastavnici i saradnici pružaju pomoć studentima u procesu učenja na daljinu? Ako je odgovor DA - navedite na koje načine pomažu, a ako je odgovor NE – koja vrsta potrebne pomoći izostaje.

- a) da _____
- b) ne _____

10. Da li Vam prija učešće u nastavi na daljinu? Zašto?

- a) da – razlog: _____
b) ne – razlog: _____

11. Na osnovu sopstvenog iskustva učešća u nastavi na daljinu tokom prethodnih nedelja, koje prednosti ovakvog učenja biste istakli?

_____
_____

12. Na osnovu sopstvenog iskustva učešća u nastavi na daljinu tokom prethodnih nedelja, na koje nedostatke ovakvog učenja biste ukazali?

_____
_____

13. Da li Vam je teško da pratite zahteve koji se tiču učenja na daljinu, u smislu opterećenja radnim zadacima i materijalima? Obrazložite.

_____
_____

14. Da li ste uopšte zadovoljni time kako je organizovan rad na daljinu tokom vanrednog stanja na Filozofskom fakultetu u Nišu?

- a) da, u potpunosti
b) da, uglavnom
c) da, delimično
e) ne, uopšte _____

15. Na osnovu sopstvenog iskustva učešća u nastavi na daljinu tokom prethodnih nedelja, koje biste preporuke dali za poboljšanje kvaliteta ovakve nastave?

_____
_____

16. Ocenite organizovanost Filozofskog fakulteta u situaciji vanrednog stanja na skali od 1 do 5, pri čemu 1 označava najnižu, a 5 najvišu ocenu:

1   2   3   4   5

17. Ocenite dostupnost i ažurnost informacija koje tokom vanrednog stanja Filozofski fakultet pruža studentima (preko sajta, različitih grupa, nastavnika i saradnika...):

1   2   3   4   5

18. Dajte svoje konstruktivne predloge za poboljšanje protoka informacija o aktuelnim dešavanjima, uslugama i vestima od značaja za studente putem različitih kanala:

_____